Sme miestom, kde nájdu pomoc rodiny, ktoré sa ocitli v nepriaznivej životnej a sociálnej situácii.
Sme miestom, kde poskytujeme sociálno-právnu ochranu deťom bez riadnej rodičovskej starostlivosti.

PROGRAM Centra pre deti a rodiny Topoľčany

Kalinčiakova 4295,
955 01 Topoľčany

OBSAH : strana

Obsah programu 1

Kontaktné údaje centra 3

Účel centra 5

Formy a druh vykonávaných opatrení 5

Pobytové opatrenia 6

Ambulantné a terénne opatrenia 7

Cieľová skupina centra 9

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre..... 9

Celkový počet mies v centre 10

Priestorové podmienky centra 10

Personálne zabezpečenie výkonu odborných činností v centre 12

Zabezpečenie odbornej pomoci externými odborníkmi 13

Rozsah hodín, počas ktorých sa v centre vykonávajú ambulantné a terénne opatrenia 14

Práva klientov poskytovanej ambulantnej a terénnej pomoci 14

Oboznámenie detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra 14

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými fyzickými osobami a spôsob zapájania sa spolupracujúcich subjektov do odbornej ambulantnej a terénnej práce centra 15

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia 22

Plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti 26

Obsah prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti 29

Podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery v centre 32

Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu 33

Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým, pre ktorých sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre 34

Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia a plnoletých fyzických osôb do 25 rokov veku po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti 36

Práva detí a mladých dospelých, pre ktorých sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre..... 36

Práva rodičov a iných blízkych osôb detí, pre ktorých sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre 37

Povinnosti detí a mladých dospelých, pre ktorých sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre .. 39

Povinnosti rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa alebo mladých dospelých, pre ktorých sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre 40

Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť deťom 40

Poskytovanie vreckového deťom 42

Postup zamestnancov centra v krízových situáciách 43

Harmonogram centra počas dní, keď majú deti školské povinnosti..... 46

KONTAKTNÁ ADRESA CENTRA:

Centrum pre deti a rodiny Topoľčany, Kalinčiakova 4295, 955 01 Topoľčany

Kontakt na organizačné časti centra:

Riaditeľka:
email: riaditelka@cdrto.sk
tel. číslo: 0905 234 066

Sociálny úsek:
email: socialny1@cdrto.sk, socialny2@cdrto.sk
tel. číslo: 0905 560 934
pohotovostný mobil: 0907 377 202

Psychológ:
email: psycholog@cdrto.sk
tel. číslo: 0905 806 752

Ekonomicko-prevádzkový úsek:
Email: ekonomka@cdrto.sk
tel. číslo: 0905 795 829

Personálny a mzdový pracovník:
email: uctovnicka@cdrto.sk
tel. číslo: 0905 795 829

Hospodár, ekonomicko-administratívny pracovník
email: hospodarka@cdrto.sk
tel. číslo: 0905 761 097

Pracoviská CDR/SUS

Samostatne usporiadaná skupina 1
Snežienková rodina: 0905 789 796, snezienkova@cdrto.sk

Samostatne usporiadaná skupina 2
Citronová rodina: 0905 798 197, citronova@cdrto.sk

Samostatne usporiadaná skupina 3
Muškátová rodina 0905 779 573, muskatova@cdrto.sk

Samostatne usporiadaná skupina 4
Narcisová rodina: 0905 789 562, narcisova@cdrto.sk

Zamestnanec CDR v rámci národného projektu (ambulancie):

Partizánske:
email: partizanske1@cdrto.sk, partizanske2@cdrto.sk,
tel.číslo:0908 068 898, 0908 068 987

Bánovce nad Bebravou:
email: banovce2@cdrto.sk
tel. číslo: 0908 068 848

Topoľčany:
email: topolcany1@cdrto.sk
tel. číslo: 0908 068 827

Sociálny pracovník - koordinátor SRK
email: topolcany2@cdrto.sk
tel. číslo: 0908 068 970

ÚČEL CENTRA:

Centrum pre deti a rodiny je zariadenie zriadené podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 “) na účel vykonávania:

a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia – „pobytové opatrenie súdu“ (§ 45 ods. 1 písm. a) cit. zákona)
b) výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) alebo neodkladných opatrení, ktorým je uložená takáto povinnosť – „ambulantné výchovné opatrenie“
c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania:
   1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí
   2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

FORMY A DRUH VYKONÁVANÝCH OPATRENÍ

Centrum vykonáva opatrenia podľa účelu, na ktorý bolo zriadené (§ 45 ods. 4, písm. a), b), c) zákona):

- pobytovou formou
- ambulantnou formou
- terénnou formou

Opatrenia sa vykonávajú ambulantnou a terénnou formou v:

- prirodzenom rodinnom prostredí klienta centra
- v prostredí utvorenom a usporiadanom v centre

Centrum vykonáva v zmysle § 11 ods. 3, písm. b) bod 1 až 5 a § 73 ods. 6, písm. a) opatrenia odbornou metódou – stretnutia rodinného kruhu (SRK):

- na základe odporúčania príslušného orgánu SPODaSK
- bez odporúčania orgánu SPODaSK
- pre dieťa umiestnené na pobytové opatrenie súdu v centre, kde pôsobí koordinátor SRK.

POBYTOVÉ OPATRENIA sa vykonávajú :

- pre dieťa na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (podľa § 45 ods. 4 písm. a) zákona č. 305/2005 Z.z. o SPODaSK
- pre dieťa na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa o dieťa stará – v zmysle zákona č. 305/2005 – tzv. dobrovoľný pobyt detí.
- Pobytové opatrenia sa vykonávajú pre plnoletú fyzickú osobu, ktorou je mladý dospelý na zabezpečenie poskytnutia starostlivosti mladému dospelému po ukončení pobytového opatrenia súdu dovŕšením plnoletosti na základe dohody s mladým dospelým

Opatrenia sa vykonávajú pobytovou formou v:

- samostatne usporiadaných skupinách (§ 51 ods. 1, bod b) zákona)
- samostatnej skupine pre mladých dospelých
- profesionálnych náhradných rodinách (§ 51 ods. 1, bod a) zákona)

Pobytová forma na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa:

- úhradu za pobyt hradí rodič dieťaťa alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa za vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa, ktoré je umiestnené v centre na základe písomnej dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, vo výške jednej tridsatiny sumy prídavku na dieťa za každý deň pobytu dieťaťa v centre
- dĺžka pobytu dieťaťa v centre prijatého na základe dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, môže byť najviac 30 dní odo dňa prijatia. Po dohode s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, môže byť na odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately tento pobyt opakovane predĺžený, najviac na 90 po sebe nasledujúcich dní. Celková dĺžka pobytu dieťaťa v centre na základe dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, nesmie presiahnuť 6 mesiacov v priebehu 12 po sebe nasledujúcich mesiacov
- centrum môže so súhlasom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately skončiť vykonávanie opatrení pobytovou formou pre dieťa, ktoré bolo prijaté do centra na základe dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa ak rodič dieťaťa, alebo osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, alebo dieťa nespolupracuje s centrom alebo sa dieťa bez uvedenia dôvodu nevrátilo v určenom čase z pobytu u rodiča alebo u osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.

- **ADRESY, NA KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA**:
- SUS Snežienková: ul. Snežienková 2592/27, 955 01 Topoľčany,
- SUS Citrónová: ul. Kalinčiakova 4295, 955 01 Topoľčany,
- SUS Muškátová: ul. Muškátová 2653/42, 955 01 Topoľčany,
- SUS Narcisová: ul. Narcisová 2076/1, 955 01 Topoľčany,
- SUS pre mladých dospelých: ul. Palárikova 4082/10, 955 01 Topoľčany.

AMBULANTNÉ A TERÉNNE OPATRENIA (§ 45 ods. 4 písm. b a c) zákona č. 305/2005 sa vykonávajú:

a) pre rodinu s maloletými deťmi, ktorá sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii spojenej s nevyhovujúcim bývaním, nezamestnanosťou, vysokou zadlženosťou, nedostatkom sociálnych zručností alebo nedostatkom rodičovských zručností a pod. - maloleté dieťa nemá dostatočnú rodičovskú starostlivosť – zanedbávanie dieťaťa,
b) pre rodinu s maloletým dieťaťom, ktorá sa nachádza v procese rozvodu alebo rozchodu - maloleté dieťa ťažko prežíva rozchod alebo rozvod rodičov,
c) pre rodinu s maloletým dieťaťom, ktoré má výchovné problémy - maloleté dieťa nechodí riadne do školy, vykazuje tzv. pravé záškoláctvo, záškoláctvo s klamaním rodičov alebo záškoláctvo s vedomím rodičov, maloleté dieťa má problémové správanie : klamstvá, úteky z domu, túlanie sa s partiou, prejavy agresie, šikanovanie, prípadne niektoré formy závislostí ako závislosť na mobile, internete, PC, alkohole a drogách,
d) pre náhradnú rodinu - maloleté dieťa žije v náhradnej rodinnej starostlivosti,
e) pre mladého dospelého po odchode z centra alebo náhradnej rodiny.

OPATRENIA ORGANIZOVANÍM STRETNUTÍ RODINNÉHO KRUHU

Podľa vyhlášky č.103/2018 Z. z. v § 7 ods.7 ktorá definuje vykonávanie rodinnej konferencie, prípadovej konferencie, alebo inej odbornej metódy v spolupráci s rodičmi, príbuznými a inými blízkymi osobami a s ďalšími prizvanými osobami, zástupcami obce, školy a poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a ďalšími subjektmi v centrách ako spôsob vykonávania odborných činností centra, ktorými sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Vykonáva sa :

- na základe odporúčania príslušného orgánu SPODaSK,

- bez odporúčania orgánu SPODaSK – pre dieťa umiestnené na pobytové opatrenie súdu v centre, kde pôsobí koordinátor SRK.

Vykonávanie opatrení formou stretnutí rodinného kruhu je zamerané na:

- §73 ods. 6 písm. a) - vykonávanie opatrení na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenie možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa, ak opatreniami vykonávanými vo vlastnej pôsobnosti nebolo možné jednoznačne určiť mieru ohrozenia dieťaťa - v rozsahu min. 40 /max. 60 hodín podľa:

- §11 ods. 3 písm. b) bod 1 - vykonávanie odborných metód na prispôsobenie sa novej situácii,

- **§11 ods. 3 písm. b) bod 2** - vykonávanie odborných metód na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa,

- **§11 ods. 3 písm. b) bod 3** - vykonávanie odborných metód na podporu riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine a v medziľudských vzťahoch,

- **§11 ods. 3 písm. b) bod 4**- vykonávanie odborných metód na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností,

- **§ 11 ods. 3) písm. b) bod 5** - vykonávanie odborných metód na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny, posúdenia možností rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa.

Cieľom SRK je za pomoci nezávislého koordinátora a špecifického postupu pri zachovaní charakteristických princípov tohto modelu vytvoriť podmienky pre obnovenie vnútorných mechanizmov rodinného systému a iniciovať, aktivizovať a využiť jeho vnútorné sily v najlepšom záujme dieťaťa.

Úlohou koordinátora SRK je pripraviť a organizovať SRK, vyhľadať a na stretnutie pripraviť blízke vzťahové osoby dieťaťa, osloviť a pripraviť kompetentných odborníkov a do prípadu zainteresovaných profesionálov, facilitovať samotný priebeh SRK, iniciovať hodnotiaci proces prijatého plánu pre rodinu.

Miesto výkonu realizácie opatrení je možné vykonávať v prirodzenom rodinnom prostredí príp. v otvorenom prostredí a forma vykonávaných opatrení môže byť individuálna príp. skupinová.

DETAŠOVANÉ PRACOVISKÁ A ADRESY, KDE SA VYKONÁVAJÚ AMBULANTNÉ A TERÉNNE OPATRENIA:

Pre klientov z okresu Topoľčany:

Prenajaté priestory spoločnosti Franco Real Estates, s. r. o., v objekte budovy VÚB na ul. Moyzesova 2, 955 01 Topoľčany,

Pre klientov z okresu Partizánske:

Prenajaté priestory Mestského úradu Partizánske, Námestie SNP 212/4, 958 01 Partizánske,

Pre klientov z okresu Bánovce nad Bebravou:

Prenajaté priestory spoločnosti M&M BN, s. r. o., budova zdravotného strediska na ul. Textilná 4, 957 01 Bánovce nad Bebravou.

CIEĽOVÁ SKUPINA CENTRA :

Cieľová skupina centra je:

- dieťa, ktoré sa ocitlo bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývin vážne ohrozený alebo narušený,

- mladý dospelý – po ukončení náhradnej starostlivosti pripravujúci sa na osamostatnenie, ktorý potrebuje podporu pri formovaní svojej budúcnosti smerom k samostatnosti, sebarozvoju a integrovaniu sa do spoločnosti.

DÔVODY VYLUČUJÚCE VYKONÁVANIE OPATRENÍ V CENTRE :

1. Centrum nedisponuje voľným miestom v samostatnej skupine pre dieťa, ktorému je potrebné zabezpečiť výkon opatrenia pobytovou formou na základe dohody s rodičom.
2. V zmysle § 48 odsek 1) centrum nevykonáva pobytové opatrenia súdu pre deti, ktoré majú duševné poruchy, nakoľko nedisponuje odborným personálom a v mieste pôsobenia centra sa nenachádza detský psychiater.
3. Centrum nevykonáva pobytové opatrenia súdu pre tehotné a maloleté matky s deťmi.
4. Centrum nevykonáva pobytové opatrenia pre deti závislé na drogách a iných omamných látkach, deti týrané a zneužívané (syndróm CAN) z dôvodu, že centrum nedisponuje multidisciplinárnym tímom odborníkov schopným liečiť hlboké traumy.
5. Centrum nevykonáva pobytové opatrenia pre rodiča s dieťaťom na základe dohody.
6. Ak dieťa umiestnené v centre na základe dohody opustí centrum bez jeho súhlasu, alebo sa bez uvedenia dôvodu nevráti v určenom čase z pobytu u rodiča alebo u osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa,
7. Ak dieťa umiestnené v centre na základe dohody vykazuje rizikové sociálne správanie: agresiu a šikanovanie, predelikventné sociálne správanie, experimentovanie s návykovými látkami, prejavy delikventného sexuálneho správania,
8. Ak plnoletá fyzická osoba, ktorou je mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti poruší podmienky písomnej dohody s centrom alebo nespolupracuje s centrom,
9. Ak jeden z rodičov dieťaťa umiestneného v centre na základe dohody vyjadrí písomný nesúhlas s vykonávaním opatrení pobytovou formou pre dieťa,
10. Ak centrum nedisponuje personálnym zabezpečením pre výkon opatrení ambulantnou a terénnou formou,
11. Ak zamestnanci centra, ktorí vykonávajú opatrenia ambulantnou a terénnou formou, majú vyčerpaní fond pracovného času,
12. Ak rodič dieťaťa, pre ktorého sú vykonávané opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou, nespolupracuje s centrom,
13. Ak dieťa a rodič, pre ktorých sú vykonávané opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou slovne alebo fyzicky napádajú pracovníkov centra, poškodzujú majetok centra alebo pracovníkov centra,

14. Ak dieťa a rodič, pre ktorých sú vykonávané opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou nedodržiavajú pravidlá a čas poskytovanej pomoci,
15. Ak sa dieťa a rodič, pre ktorých sú vykonávané opatrenia ambulantnou alebo terénnou formou v čase poskytovania pomoci nezdržia požívania alkoholických nápojov, omamných a psychotropných látok.

CELKOVÝ POČET MIEST V CENTRE:

Kapacita centra: 45 detí	1. SUS Snežienkova	2. SUS Kalinčiakova	3. SUS Muškátova	4. SUS Narcisova	Byt pre MD	PNR
Počet detí v skupine: z toho:	10	10	10	10	2	3
a) pre deti na základe rozhodnutia súdu	10	9	10	10	-	-
b) na náklade dohody s rodičom	0	1	0	0	-	-

PRIESTOROVÉ PODMIENKY CENTRA :

1. Pre deti, rodičov alebo osoby, ktoré sa starajú o dieťa, ktorým je poskytovaná pomoc ambulantnou a terénnou formou na základe odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately:

PRACOVISKO PARTIZÁNSKE
Odborná pomoc je poskytovaná v priestoroch Mestského úradu Partizánske, ktorý je situovaný v centre mesta, na 2. poschodí, bezprostredne v blízkosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

PRACOVISKO TOPOĽČANY
Odborná pomoc je poskytovaná v priestoroch spoločnosti Franco Real Estates, s. r. o., v objekte budovy VÚB na ul. Moyzesova 2, 955 01 Topoľčany v bezprostredne v blízkosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. V tejto budove sa nachádza aj kancelária SRK.

PRACOVISKO BÁNOVCE NAD BEBRAVOU:
Odborná pomoc je poskytovaná v priestoroch spoločnosti M&M BN, s. r. o., budova zdravotného strediska na ul. Textilná 4, 957 01 Bánovce nad Bebravou, budova je situovaná v blízkosti Zornice, budova zdravotného strediska.

2. Pre deti a mladých dospelých, ktorým je poskytovaná starostlivosť pobytovou formou:

1. SAMOSTATNE USPORIADANÁ SKUPINA - označená ako Snežienková rodina s kapacitou 10 detí je umiestnená na Snežienkovej ul. v jednoposchodovom rodinnom dome. Na prízemí sa nachádza kuchyňa, sklad potravín, chodba, 2 kúpeľne s WC - osobitne pre chlapcov a dievčatá, spoločenská miestnosť s veľkým jedálenským stolom (plošná výmera 30 m^2), kancelária pre vybavovanie nevyhnutných administratívnych úkonov a 1 WC pre výchovných pracovníkov. Na prvom poschodí sú 4 detské izby (plošná výmera 71,78 m^2), menšia oddychová hala, WC a dve terasy. Deti majú zabezpečené primerané súkromie na učenie a voľný čas v detských izbách. Na stretávanie sa s rodičmi sa využívajú priestory obývacej izby, priestory detskej izby alebo oddychové zóny exteriéru pri peknom počasí. Súčasťou areálu skupiny je dvor so záhradou, v ktorej sa deti môžu učiť záhradkárskym prácam a v spolupráci s vychovávateľom sadiť kvety a drobnú zeleninu, zatrávnenú plochu využívajú na hranie detských loptových a spoločenských hier. V záhrade je umiestnená detská hojdačka a garáž, ktorá slúži na uskladnenie bicyklov, korčulí, lôpt a iných sezónnych vecí.

2. SAMOSTATNE USPORIADANÁ SKUPINA – označená ako Citrónová rodina s kapacitou 10 detí je umiestnená na Kalinčiakovej ul. v hlavnej prízemnej kmeňovej budove s vlastným vchodom, v ktorej sú 4 detské izby pre deti (plošná výmera izieb 71,7 m^2), 1 izba pre mladých dospelých (plošná výmera 20,2 m^2), spoločenská miestnosť s veľkým jedálenským stolom (plošná výmera 41,7 m^2), kuchyňa, kancelária pre vybavovanie nevyhnutných administratívnych úkonov, 2 kúpeľne a 3 WC osobitne pre dievčatá a chlapcov a 1 WC pre výchovných pracovníkov. Deti majú zabezpečené primerané súkromie na učenie a voľný čas v detských izbách. Na stretávanie sa s rodičmi sa využívajú priestory obývacej izby, priestory detskej izby alebo oddychové zóny exteriéru pri peknom počasí. Súčasťou budovy je dvor, na ktorom sú detské preliezky, kolotoč a pieskovisko. V prednej časti budovy je záhradka, v ktorej je možné učiť deti domácim prácam. Na oddych je deťom k dispozícii terasa a zatrávnená plocha. V bezprostrednej blízkosti samostatnej skupiny je rozsiahly mestský park, slúžiaci pre šport, oddych aj zábavu.

3. SAMOSTATNE USPORIADANÁ SKUPINA – označená ako Muškátová rodina s kapacitou 10 detí je umiestnená na Muškátovej ul. v Topoľčanoch v prízemnom rodinnom dome, v ktorom sú 3 detské izby (plošná výmera izieb 54,64 m^2), spoločenská miestnosť (plošná výmera 33,17 m^2), kancelária na nevyhnutné administratívne úkony, kuchyňa s veľkým jedálenským stolom, kúpeľňa osobitne s príslušenstvom pre chlapcov a dievčatá a 1 WC pre výchovných pracovníkov. Súčasťou areálu je malá záhrada, pieskovisko a zatrávnená plocha na hranie. Súčasťou budovy je krytá terasa, ktorá slúži na hry, oddych a spoločné stolovanie v prípade priaznivého počasia. Deti majú zabezpečené primerané súkromie na učenie a voľný čas v detských izbách. Na stretávanie sa s rodičmi sa využívajú priestory obývacej izby, priestory detskej izby alebo oddychové zóny exteriéru pri peknom počasí.

4. SAMOSTATNE USPORIADANÁ SKUPINA – označená ako Narcisová rodina s kapacitou 10 detí je umiestnená na Narcisovej ul. v Topoľčanoch v jednoposchodovom rodinnom dome. Na prízemí sú 2 izby pre 6 detí (plošná výmera izieb á 28,62 m^2), kuchyňa s veľkým

jedálenským stolom, sklad, práčovňa, 1 WC pre personál. Na prvom poschodí je spoločenská miestnosť (plošná výmera 19,28 m^2), kancelária na nevyhnutné administratívne úkony, 2 izby pre 4 deti (plošná výmera izieb á 22,9 m^2), 2 kúpeľne osobitne pre chlapcov a dievčatá, komora slúžiaca ako potravinový sklad. Deti majú zabezpečené primerané súkromie na učenie a voľný čas v detských izbách. Na stretávanie sa s rodičmi sa využívajú priestory obývacej izby, detskej izby, návštevnej miestnosti alebo oddychové zóny exteriéru pri peknom počasí. Súčasťou areálu je rozsiahly dvor, na ktorom sú hojdačky, pieskovisko pre malé deti a garáž na uskladnenie bicyklov, kolobežiek a hier na vonkajšie aktivity. Zatrávnená plocha poskytuje priestor na pohybové hry a pestovanie zeleniny. Vedľa domu sa nachádza budova, ktorá bola v minulosti využívaná ako garáž, v súčasnosti slúži ako návštevná miestnosť.

BYT PRE MLADÝCH DOSPELÝCH – má kapacitu dve miesta. Byt na nachádza na druhom poschodí bytového domu na ul. Palárikovej. Byt pozostáva z jednej obytnej miestnosti s dvoma lôžkami a ostatným primeraným vybavením pre dve osoby, kuchyne so špajzou, kúpeľne, samostatného WC a loggie. K bytu prislúchajú aj pivničné priestory. Byt je využívaný mladými dospelými rovnakého pohlavia, ktorí po dovŕšení plnoletosti uzatvorili s CDR dohodu o zotrvaní.

Centrum v súčasnosti NEMÁ VYTVORENÉ PODMIENKY na realizáciu opatrení pre rodičov s deťmi pobytovou formou.

PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE VÝKONU ODBORNÝCH ČINNOSTÍ V CENTRE:

Celkový počet zamestnancov: 44

Pre vykonávanie ambulantných a terénnych opatrení (pracovná pozícia, počet zamestnancov, vzdelanie)

- psychológ – 1 zamestnanec s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa
- sociálny pracovník – 3 zamestnanci s ukončením vzdelaním VŠ II. stupňa
- SRK - 1 zamestnanec s ukončením vzdelaním VŠ II. stupňa

Odborný tím (pracovná pozícia, počet zamestnancov, vzdelanie)

- vedúci úseku - sociálny pracovník – 1 zamestnanec s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa
- sociálny pracovník – 1 zamestnanec s ukončeným úplným stredným vzdelaním
- psychológ – 1 zamestnanec s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa

Pobytová forma – zamestnanci priameho kontaktu: (pracovná pozícia, počet zamestnancov, vzdelanie)

SUS Snežienková

- 3 vychovávatelia – 2 zamestnanci s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa, 1 zamestnanec s ukončeným vzdelaním VŠ I. stupňa

- 2 pomocní vychovávatelia – 2 zamestnanci s úplným stredným vzdelaním
- 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou - s ukončeným vzdelaním VŠ I. stupňa

SUS Citrónová

- 3 vychovávatelia – 3 zamestnanci s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa
- 2 pomocní vychovávatelia – 1 zamestnanec s úplným stredným vzdelaním, 1 zamestnanec so stredným vzdelaním
- 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou - s úplným stredným vzdelaním

SUS Muškátová

- 3 vychovávatelia – 2 zamestnanci s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa, 1 zamestnanec s ukončeným stredným odborným vzdelaním
- 2 pomocní vychovávatelia – 2 zamestnanci s úplným stredným vzdelaním,
- 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou - s úplným stredným vzdelaním

SUS Narcisová

- 3 vychovávatelia – 1 zamestnanec s ukončeným vzdelaním VŠ II. stupňa, 2 zamestnanci s ukončeným stredným odborným vzdelaním
- 2 pomocní vychovávatelia – 1 zamestnanec s úplným stredným vzdelaním, 1 zamestnanec so stredným vzdelaním
- 1 pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou - s úplným stredným vzdelaním

ZABEZPEČENIE ODBORNEJ POMOCI EXTERNÝMI ODBORNÍKMI :

- Súkromná prax - liečebná pedagogička a sociálna poradkyňa PaedDr. Beáta Ceralová, ktorá poskytuje liečebno - pedagogickú odbornú starostlivosť deťom s oneskoreným vývinom a vnútorným narušením vnímania sveta
- Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie, Bernolákova 1652, Topoľčany, ktoré poskytuje odbornú pomoc žiakom v oblasti učenia a vzdelávania vykonávaním psychologickej a špeciálnopedagogickej diagnostiky a poradenstva,
- Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, Janka Kráľa 1, Topoľčany, ktoré poskytuje odborné služby deťom, žiakom a študentom so špeciálno-výchovnými problémami,
- PhDr. Dagmar Zitová – poskytuje psychologickú a psychoterapeutickú pomoc deťom zameranú na uzdravenie detí zo skúseností zlého zaobchádzania, ktoré zažili v rannom detstve a utváranie bezpečného pripútania sa k rodičom,
- MUDr. Jana Galvánková - poskytuje psychiatrickú starostlivosť so zameraním diagnostiku a liečbu duševných porúch,
- MUDr. Marcela Harsányiová - poskytuje psychiatrickú starostlivosť so zameraním diagnostiku a liečbu duševných porúch.

ROZSAH HODÍN, POČAS KTORÝCH SA V CENTRE VYKONÁVAJÚ AMBULANTNÉ A TERÉNNE OPATRENIA :

Opatrenia SPODaSk sa v ambulanciách vykonávajú každý pracovný deň. Fixná pracovná doba zamestnancov je od 8:00 hod. do 14:00 hod., zvyšný čas pracovného fondu je flexibilný. Opatrenia sa vykonávajú v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí a v prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení, ktorými sú ambulancie a priestory centra. V prípade krízovej intervencie pracujú zamestnanci centra aj mimo uvedený rozsah hodín po dohode s klientom alebo telefonickom kontakte.

PRÁVA KLIENTOV POSKYTOVANEJ AMBULANTNEJ A TERÉNNEJ POMOCI:

a) dobrovoľný klient spolupracujúci na základe Dohody o vykonávaní opatrení SPODaSK s centrom môže kedykoľvek ukončiť spoluprácu, pričom centrum je povinné o tejto skutočnosti neodkladne informovať orgán SPODaSK,
b) klient, ktorý je odoslaný do centra na základe rozhodnutia správneho orgánu alebo súdu, je povinný spolupracovať s centrom. Odmietnutie spolupráce klienta je centrum povinné oznámiť orgánu SPODaSK, súdu, alebo správnemu orgánu,
c) klient môže požiadať o sprístupnenie dokumentácie súvisiacej s evidenciou prípadovej sociálnej práce a poskytnutie kópie z každého dokumentu. O tejto skutočnosti je centrum povinné informovať orgán SPODaSK,
d) klient sa môže sťažovať v centre na kvalitu poskytovanej podpory alebo konkrétneho zamestnanca a sťažnosť musí byť do 30 dní vybavená. O tejto skutočnosti je centrum povinné informovať orgán SPODaSK.

<u>CENTRUM MÔŽE POŽADOVANÚ PODPORU PRE KLIENTA ODOSLANÉHO ORGÁNOM SPODaSK ODMIETNUŤ :</u>

a) ak je kapacita žiadaného programu orgánom SPODaSK naplnená,
b) ak požadovaná objednávka nezodpovedá obsahu programu, ktoré centrum poskytuje,
c) ak klient, pre ktorého orgán SPODaSK objednáva opatrenie, nie je cieľovou skupinou centra.

<u>CENTRUM MÔŽE ODMIETNUŤ POKRAČOVAŤ V POSKYTOVANOM PROGRAME :</u>

a) ak klient aktívne nespolupracuje na riešení svojej nepriaznivej sociálnej situácii,
b) ak klient jedná s pracovníkom centra hrubo alebo agresívne,
c) ak je klient pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky.

OBOZNÁMENIE DETÍ, RODIČOV A INÝCH FYZICKÝCH OSÔB S PROGRAMOM CENTRA :

Program centra je k dispozícii na webovej stránke: <u>www.cdrto.sk</u> a na informačnej tabuli v centrálnej budove na Kalinčiakovej ul. 4295.

Pri výkone opatrení pobytovou formou sú deti oboznámené s programom centra pri prijatí do centra, najneskôr do 48 hodín od prijatia prostredníctvom kompetentných zamestnancov – vychovávateľov a sociálnych pracovníkov centra.

Deti sú oboznamované s programom centra primerane ich veku a rozumovej vyspelosti. S prostredím a pravidlami sú oboznamované postupne, s ohľadom na ich aktuálne prežívanie. Centrum napomáha adaptácii detí jasnou komunikáciou o dôvodoch umiestnenia, pomáha im spracovať traumu z odlúčenia, pracuje s ich životnou históriou.

Rodičia a ich deti, pre ktorých sú vykonávané opatrenia ambulantnou a terénnou formou, sú oboznamovaní s programom centra prostredníctvom sociálneho pracovníka centra pri podpísaní dohody.

ODBORNÉ METÓDY PRÁCE S DIEŤAŤOM, JEHO RODINOU A INÝMI FYZICKÝMI OSOBAMI A SPÔSOB ZAPÁJANIA SA SPOLUPRACUJÚCICH SUBJEKTOV DO ODBORNEJ AMBULANTNEJ A TERÉNNEJ PRÁCE CENTRA :

Odborné metódy sa realizujú prostredníctvom nasledovných psychologických podprogramov a sociálnych podprogramov, ktoré je možné v prípade potreby doplniť aj o prácu psychológa. Počet hodín vybraného podprogramu je možné upravovať v závislosti od potrieb rodiny a dieťaťa a ich súhlasu.

PODPROGRAM PODĽA ***§ 73 ods. 6 písm. a)*** VYKONÁVANIE OPATRENÍ NA ZHODNOTENIE SITUÁCIE DIEŤAŤA A RODINY, POSÚDENIE MOŽNOSTÍ RODIČOV, ĎALŠÍCH PRÍBUZNÝCH A INÝCH BLÍZKYCH OSÔB DIEŤAŤA RIEŠIŤ SITUÁCIU DIEŤAŤA A RODINY NA ÚČELY URČENIA MIERY OHROZENIA DIEŤAŤA, AK OPATRENIAMI VYKONÁVANÝMI VO VLASTNEJ PÔSOBNOSTI NEBOLO MOŽNÉ JEDNOZNAČNE URČIŤ MIERU OHROZENIA DIEŤAŤA.

Minimálna dĺžka trvania programu:20 hodín

Maximálna dĺžka trvania podprogramu: 30 hodín.

Cieľ programu: zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny a ďalších príbuzných prípravou odborných podkladov a identifikovaním rizikových faktorov, ktoré ohrozujú alebo môžu ohroziť dieťa, ako aj zmapovanie kapacít a potenciálnych oblastí progresívnej zmeny životnej situácie rodiny jednak v rodine ako aj v širšom sociálnom okolí dieťaťa a jeho rodiny.

Obsah programu :

a) zhodnotenie rozsahu napĺňania potrieb dieťaťa a schopnosti rodičov sa na ňom podieľať,
b) zhodnotenie rodičovskej starostlivosti,
c) zisťovanie názoru dieťaťa,
d) zhodnotenie funkčnosti rodinného systému.

Odborný tím: program realizuje sociálny pracovník alebo asistent sociálnej práce.

PODPROGRAM PODĽA ***§ 11 ods. 2 písm. a)*** OPATRENIA PRE DIEŤA A RODIČOV V ROZVODOVÝCH / ROZCHODOVÝCH SITUÁCIÁCH, KEDY JE DIEŤAŤU A JEHO RODIČOM POTREBNÉ POSKYTNÚŤ SOCIÁLNE PORADENSTVO ALEBO SPOSTREDKOVAŤ SOCIÁLNE PORADENSTVO.

Minimálna dĺžka trvania programu:15 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 30 hodín

Cieľ programu: poskytnúť sociálne poradenstvo rodičovi / rodičom nachádzajúcim sa v rozvodových / rozchodových situáciách a tým predchádzať nepriaznivým vplyvom a dopadom rozvodu / rozchodu na dieťa a jeho rodičov.

Obsah programu:
a) poskytovanie sociálneho poradenstva rozchádzajúcim sa / rozvádzajúcim sa rodičov,
b) sociálne poradenstvo zamerané na zmiernenie dôsledkov rozvodovej / rozchodovej situácie na dieťa.

Odborný tím: program realizuje sociálny pracovník.

PODPROGRAM PODĽA ***§ 11 ods. 3 písm. b) bod 1*** ODBORNÉ METÓDY NA PRISPOSOBENIE SA NOVEJ SITUÁCII .

Minimálna dĺžka trvania programu: 30 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 40 hodín

Cieľ programu: zmierniť možný negatívny dopad novej situácie na rodinu prostredníctvom poskytnutia odbornej pomoci zameranej na stabilizáciu rodinného prostredia.

Obsah programu:
a) zmena v usporiadaní starostlivosti o dieťa – poskytovanie poradenstva ohľadom výchovy dieťaťa, pomoc pri úprave komunikácie medzi členmi rodiny, pomoc pri zlepšení / obnove vzťahu dieťaťa s rodičom,
b) strata / odchod / neprítomnosť významnej vzťahovej osoby dieťaťa – pomoc a podpora pri vyrovnávaní sa so stratou, sprevádzanie pri vybavovaní náležitostí súvisiacich so vzniknutou situáciou,
c) zmena zdravotného stavu dieťaťa, zmena bývania, zmena vo fungovaní rodiny – pomoc a podpora rodiny pri uvedených situáciách.

Odborný tím: program realizuje sociálny pracovník alebo asistent sociálnej práce.

PODPROGRAM PODĽA **§ 73 ods. 6 písm. e)** POSKYTOVANIE SOCIÁLNEHO PORADENSTVA MLADÉMU DOSPELÉMU PO UKONČENÍ NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 50 hodín

Cieľ programu: poskytnúť odbornú pomoc a podporu mladému dospelému pri zaraďovaní sa do bežného života prostredníctvom zvyšovania informovanosti vo vybraných oblastiach a posilňovaním sociálnych zručností potrebných pre aktívny pracovný, rodinný a osobný život.

Obsah programu:
a) poskytovanie poradenstva pri zaradení do pracovného života,
b) poskytovanie sociálneho poradenstva v otázke bývania,
c) poskytovanie sociálneho poradenstva za účelom finančnej gramotnosti,
d) pomoc pri vytváraní podpornej siete interpersonálnych vzťahov mladého dospelého.

Odborný tím: program realizuje sociálny pracovník alebo asistent sociálnej práce.

PODPROGRAM **podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 2** ODBORNÉ METÓDY NA ÚPRAVU RODINNÝCH A SOCIÁLNYCH POMEROV

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 60 hodín

Cieľ programu: Upraviť rodinné a sociálne pomery dieťaťa a rodiny najmä prostredníctvom posilňovania rodičovských a sociálnych zručností za účelom eliminácie negatívnych vplyvov ohrozujúcich dieťa a rodinu.

Obsah programu:
a) Podpora a rozvoj rodičovskej role,
b) Podpora a rozvoj kvality vzťahov v rodine,
c) Starostlivosť v napĺňaní potrieb dieťaťa,
d) Nácvik a rozvoj finančnej gramotnosti / ekonomických kompetencií rodiny,
e) Starostlivosť o domácnosť.

Odborný tím: program realizuje sociálny pracovník alebo asistent sociálnej práce, psychológ.

PODPROGRAM **podľa § 11 ods. 2 písm. b)** OPATRENIA PRE RODIČOV DIEŤAŤA ODPORUČIŤ PSYCHOLOGICKÚ POMOC V ZÁUJME OBNOVY MANŽELSKÉHO SPOLUŽITIA A V ZÁUJME PREDCHÁDZANIA NEPRIAZNIVÝM VPLYVOM ROZVODU NA DIEŤAŤA

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 30 hodín

Cieľ programu: Poskytnúť psychologickú pomoc rodičovi/rodičom nachádzajúcim sa v/po procese rozvodu / rozchodu, a tým predchádzať nepriaznivým vplyvom a dopadom rozvodu/rozchodu na dieťa i jeho rodičov.

Obsah Programu:
a) Psychologické poradenstvo pre rozvádzajúcich / rozchádzajúcich sa rodičov,
b) Edukácia rodičov ohľadne prežívania dieťaťa počas rozvodovej / rozchodovej situácie,
c) Podpora spolupracujúceho rodiča,
d) Pomoc pri začlenení nového partnera / partnerky do rodiny.

Odborný tím: program realizuje psychológ.

PODPROGRAM **podľa § 11 ods. 2 písm. c)** OPATRENIA PRE DIEŤA A RODIČOV V ROZVODOVÝCH / ROZCHODOVÝCH SITUÁCIACH, KEDY JE POTREBNÉ DIEŤAŤU POSKYTNÚŤ ALEBO ZABEZPEČIŤ POTREBNÚ PSYCHOLOGICKÚ POMOC AJ PO ROZVODE

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 30 hodín

Cieľ programu: Poskytnúť psychologickú pomoc dieťaťu vyjadriť a porozumieť vlastným pocitom, vytvorenie priestoru pre spracovanie žiaľu dieťaťa nad stratou doterajšieho systému fungovania rodiny, podpora pozitívneho vzťahu s každým z rodičov, poskytnutie pomoci pri psychickej adaptácii dieťaťa na zmeny a pri vytváraní stratégií zvládania bežného života a stimulácia zdrojov dieťaťa.

Obsah programu:
a) Sprevádzanie dieťaťa v procese žialenia,
b) Pomoc pri stabilizácii dieťaťa,
c) Pomoc pri uľahčení zvládania záťažových situácií.

Odborný tím : program realizuje psychológ, sociálny pracovník

PODPROGRAM **podľa § 11 ods. 3 písm. d)** VYKONÁVANIE PORADENSKO-PSYCHOLOGICKEJ POMOCI RODINÁM SO ŠPECIFICKÝM PROBLÉMOM A PRI KRÍZOVÝCH SITUÁCIÁCH

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 30 hodín

Cieľ programu: Stabilizovať prežívanie, správanie a seba prijatie dieťaťa, učiť rodičov akceptácii a podpore dieťaťa v záťažovej situácii.

Obsah programu:
a) Sebavedomie a seba prijatie dieťaťa,
b) Podpora prežívania dieťaťa,
c) Práca s rodinou na akceptácii pocitov a správania dieťaťa.

Odborný tím: program realizuje psychológ.

PODPROGRAM **podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod.4** ODBORNÉ METÓDY NA PODPORU OBNOVY ALEBO ROZVOJA RODIČOVSKÝCH ZRUČNOSTÍ

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 60 hodín

Cieľ programu: Stabilizovať prežívanie a správanie dieťaťa s homosexuálnou orientáciou; zakotvenie vlastnej sexuálnej orientácie, vytvorenie plánu coming out-u, podpora a akceptácia dieťaťa rodičom, podpora rodičov pri akceptovaní sexuálnej orientácie svojho dieťaťa.

Obsah programu:
a) Pomoc a podpora v zvládaní neistoty ohľadom sexuálnej orientácie,
b) Podpora prežívania a spracúvania vlastnej identity,
c) Edukácia a podpora rodičov.

Odborný tím: program realizuje psychológ, sociálny pracovník

PROGRAM **podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod. 5** ODBORNÉ METÓDY NA ZHODNOTENIE SITUÁCIE DIEŤAŤA A RODINY, POSÚDENIA MOŽNOSTÍ RODIČOV, ĎALŠÍCH PRÍBUZNÝCH A INÝCH BLÍZKYCH OSOB DIEŤAŤA, RIEŠIŤ SITUÁCIU DIEŤAŤA A RODINY NA ÚČELY URČENIA MIERY OHROZENIA DIEŤAŤA

Minimálna dĺžka trvania programu: 15 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 25 hodín

Cieľ programu: Pomôcť rodine prekonať krízu, porozumieť situácii, v ktorej sa rodina ocitla, poskytnúť pocit bezpečia a podpory. Posilniť schopnosti členov rodiny vyrovnať sa v rámci svojich možností s aktuálnou záťažovou situáciou a vrátiť sa do predkrízového stavu.

Obsah programu:
a) Posúdenie psychického stavu, preskúmanie potrieb klientov, mapovanie silných stránok, identifikácia vzťahového kontextu krízy,
b) Poradenská práca s rodičom a dieťaťom zameraná na redukciu napätia, zaistenie bezpečia, zmiernenie následkov, normalizácia reakcií na stres a podpora vlastného prežívania a vyjadrovania vlastného vnímania a pod.,
c) Nácvik copingových stratégií,
d) Stabilizácia, postupný návrat na predkrízovú úroveň fungovania.

Odborný tím: program realizuje psychológ, sociálny pracovník

podľa § 11 ods. 3 písm. b) bod 3 ODBORNÉ MÉTODY PRÁCE NA PODPORU RIEŠENIA VÝCHOVNÝCH PROBLÉMOV, SOCIÁLNYCH A INÝCH PROBÉMOV V RODINE A V MEDZIĽUDSKÝCH VZŤAHOCH

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 30 hodín

Cieľ programu: Poskytnúť psychologickú pomoc rodinám s dieťaťom s poruchami správania, podporiť rozvoj kompetencií a zručností, ktoré pomôžu obmedziť alebo odstrániť negatívne vplyvy a formy správania dieťaťa a tým prispieť k optimalizácii fungovania rodinného systému.

Obsah programu:
a) Pomoc a podpora pri pomenovaní a vyjadrení emócií a chápaní vlastného prežívania, poznanie príčin frustrácie a zvládanie frustrácie, rozvoj komunikačných zručností (ako komunikovať konflikt), nácvik stratégie zvládania záťaže,
b) Prehlbovanie vnímavosti rodičov voči potrebám dieťaťa, podpora vzájomnej komunikácie rodičov a detí, rozvoj rodičovských zručností pri stanovení a dodržiavaní pravidiel rodiny,
c) Edukácia rodinných príslušníkov pri výskyte problémového správania, pomoc s voľbou vhodného výchovného štýlu

Odborný tím: program realizuje psychológ, sociálny pracovník

PODPROGRAM **podľa § 37 ods. 2 písm. d)** ULOŽENIE MALOLETÉMU DIEŤAŤU ALEBO JEHO RODIČOM POVINNOSTI PODROBIŤ SA SOCIÁLNEMU PORADENSTVU ALEBO INÉMU ODBORNÉMU PORADENSTVU

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 40 hodín

Cieľ programu: poskytnúť pomoc rodičom, ktorí majú problém s plnením si svojich povinností voči dieťaťu, podporiť rozvoj konkrétnych zručností dieťaťa a jeho rodiny na obmedzenie alebo odstránenie negatívnych vplyvov ohrozujúcich fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa s rizikom prehĺbenia krízovej situácie v rodine.

Obsah programu: identifikácia problému, zisťovanie vzniku a udržiavania problémového správania, pomoc pri prehlbovaní vzťahu s rodičmi identifikáciou naplnených a nenaplnených potrieb dieťaťa, ventilácia napätia, b) problémy prejavujúce sa v škole, práca s emóciami, pomoc pri prehlbovaní vzťahu medzi dieťaťom, rovesníckou skupinou a učiteľmi, c) podpora udržateľnosti zmeny v rodine aj v škole

Odborný tím : program realizuje psychológ, sociálny pracovník

PROGRAM **podľa § 44a ods. 1 písm. a)** POSKYTOVANIE ALEBO ZABEZPEČENIE POSKYTNUTIA SOCIÁLNEHO PORADENSTVA ALEBO INÉHO ODBORNÉHO PORADENSTVA

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 50 hodín

Cieľ programu: poskytnúť pomoc náhradnému rodičovi pri bezpodmienečnom prijatí dieťaťa, jeho biologickej rodiny a pôvodu a pri budovaní pozitívnej identity dieťaťa v náhradnej rodine.

Obsah programu:
a) Pomoc rodine pri adaptácii dieťaťa na nové rodinné prostredie, pomoc pri riešení problémov s výchovou,
b) Poskytovanie psychologického poradenstva, sprevádzanie a podpora novovzniknutých vzťahov,
c) Sprevádzanie náhradného rodiča pri vytváraní / obnove vzťahov medzi dieťaťom a jeho biologickou rodinou.

Odborný tím: program realizuje psychológ, sociálny pracovník

PROGRAM **podľa § 44a ods. 1 písm. b) bod.1** VYKONANIE ALEBO ZABEZPEČENIE VYKONANIA OPATRENÍ NA UĽAHČENIE RIEŠENIA VÝCHOVNÝCH PROBLÉMOV ALEBO RODINNÝCH PROBLÉMOV

Minimálna dĺžka trvania programu: 20 hodín

Maximálna dĺžka trvania programu: 50 hodín

Cieľ programu: poskytnúť pomoc náhradnému rodičovi pri bezpodmienečnom prijatí dieťaťa, jeho biologickej rodiny a pôvodu a pri budovaní pozitívnej identity dieťaťa v náhradnej rodine.

Obsah programu:
a) Pomoc rodine pri adaptácii dieťaťa na nové rodinné prostredie, pomoc pri riešení problémov s výchovou,
b) Poskytovanie psychologického poradenstva, sprevádzanie a podpora novovzniknutých vzťahov,
c) Sprevádzanie náhradného rodiča pri vytváraní/obnove vzťahov medzi dieťaťom a jeho biologickou rodinou

Odborný tím: program realizuje psychológ, sociálny pracovník

ODBORNÉ METÓDY PRÁCE S DIEŤAŤOM, JEHO RODINOU A INÝMI FYZICKÝMI OSOBAMI, PRE KTORÉ SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA:

Umiestnenie dieťaťa do centra predstavuje pre dieťa náročnú životnú situáciu. Centrum má vypracovaný postup, v ktorom stanovuje spôsob oboznámenia sa detí a rodičov, príbuzných a osôb blízkych dieťaťu s programom centra najneskôr do dvoch týždňov po prijatí dieťaťa do centra.

Centrum zabezpečuje pomoc dieťaťu a jeho rodine vykonávaním opatrení najmä prostredníctvom metód a opatrení sociálnej práce, psychologickej pomoci a starostlivosti, výchovnej starostlivosti, spolupracuje na zabezpečení špeciálno-pedagogickej starostlivosti, liečebno-výchovnej starostlivosti, zdravotnej starostlivosti, diagnostiky a ďalších odborných činností zodpovedajúcich účelu centra:

Centrum pomáha rodičom, alebo osobe, ktorá sa stará o dieťa, príbuzným a osobe blízkej dieťaťu zvládnuť náročnú životnú zmenu – rozdelenie rodiny. Stanovuje základné podmienky spolupráce s rodičmi a ostatnými fyzickými osobami počas dočasného pobytu dieťaťa v centre.

Centrum pomáha dieťaťu bez starostlivosti rodičov tým, že pomáha dieťaťu v ťažkej životnej situácii, aktívne spolupracuje s rodinou, eliminuje nežiaduce negatívne stavy v prežívaní a správaní dieťaťa.

<u>Postupy uľahčujúce adaptáciu dieťaťa v centre:</u>

Vychovávatelia môžu uľahčiť dieťaťu adaptáciu a znížiť napätie, ktoré dieťa odlúčením od rodiny prežíva:

- privítaním dieťaťa v centre/v skupine prípravou spoločnej večere, obeda, alebo inej formy prijatia dieťaťa alebo umožnením intímneho priestoru, ak dieťa nechce komunikovať po príchode
- zoznámením s jeho osobným priestorom, v ktorom má vlastnú posteľ, skriňu s vecami a miestom pri stole, ktoré je určené pre neho, uzamknutým priestorom na súkromné potreby dieťaťa
- poskytnutím možnosti byť s rodičmi v telefonickom kontakte podľa potrieb dieťaťa
- rozprávaním s dieťaťom o jeho rodine, o životnej histórii, pripomínaním pozitívnych aspektov rodičov, vyhľadávaním informácií o rodine, ktoré dieťaťu pomáhajú v neodpútaní sa a eliminácii citovej deprivácie
- krátkym rozhovorom o právach a povinnostiach dieťaťa – pravidlá centra
- krátkym rozhovorom o zvyklostiach a spôsobe fungovania skupiny – pravidlá skupiny
- opakovaným vysvetľovaním fungovania skupiny
- prejavmi záujmu o dieťa, rozhovormi, v prípade malých detí objatím, čítaním rozprávok, v prípade starších detí poskytnutím pozornosti a odpoveďami na otázky dieťaťa
- sprevádzaním k lekárovi, počas prvých dní do školy, počas nákupu oblečenia
- vysvetľovaním administratívnych úkonov (fotenie do spisu, spracovanie tlačiva útek a iné)

Psychológ a sociálny pracovník môžu pomôcť dieťaťu znížiť napätie z prežívanej straty rodinného prostredia a prispôsobiť sa novej situácii:

- rozhovormi podľa potreby dieťaťa na témy, ktoré ho zaujímajú
- skupinovými aktivitami na vytvorenie podpory v prostredí skupiny
- individuálnou terapeutickou a poradenskou prácou na korekciu ťažkej traumatickej skúsenosti spôsobenej skúsenosťami z rodiny a následným umiestnením do centra
- poradenskými rozhovormi s cieľom nájsť „výhody" umiestnenia do centra pri získaní vzdelania, rozvoja talentu, rozvoja osobnosti dieťaťa u starších detí a využiť ich v praxi

Rodičia môžu uľahčiť dieťaťu adaptáciu a poskytnúť mu pocit bezpečia:

- častejšími a pravidelnými telefonátmi
- osobnými návštevami v detskom domove
- účasťou na oslavách detí, na vystúpeniach v škole alebo v záujmových organizáciách
- spoločným rozhovorom rodičov a dieťaťa s psychológom, sociálnym pracovníkom prípadne vychovávateľom o dôvodoch umiestnenia a možnostiach zmeny

1. Centrum zoznámi rodičov s prostredím, v ktorom bude žiť dieťa,
2. centrum zoznámi rodičov s právami a povinnosťami rodiča a dieťaťa,
3. centrum dohodne podmienky kontaktu rodičov s dieťaťom,
4. centrum sleduje interakciu dieťaťa a rodičov a stanovuje typ vzťahovej väzby,
5. centrum sa zoznamuje s rodinným prostredím dieťaťa a komunitou, v ktorej dieťa žilo, ak nemá úplné informácie zo sociálnej správy orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
6. centrum poskytne informačné poradenstvo pre osobu blízku dieťaťu – centrum spracuje písomnú dohodu o spolupráci s príbuznými a osobami blízkymi dieťaťu počas pobytového opatrenia dieťaťa v centre.

Odborné metódy práce:

1. Individuálna práca s dieťaťom:
   - Rozhovor – zahŕňa nie len úvodné spoznávanie a anamnézu, ale aj motivačné rozhovory zamerané na zmenu správania
   - Sociálne poradenstvo – pomoc dieťaťu pri riešení jeho právnych nárokov, vzťahov s rodinou alebo príprava na osamostatnenie
   - List dieťaťu – sprevádzajúci vychovávateľ formou listu komunikuje s dieťaťom o jeho cieľoch a úspechoch
   - Korekcia správania – pôsobenie na elimináciu nežiadúcich prejavov správania
   - Situačné rozhodovanie – pohotová reakcia vychovávateľa na aktuálne potreby, záujmy a krízové stavy dieťaťa v reálnom čase
   - Individuálna podpora – zameraná na rozvoj funkcií, napr. pri problémoch s učením
   - Kniha života – je odborná metóda individuálnej práce s dieťaťom, ktorá slúži ako kľúčový nástroj na spracovanie jeho identity, histórie a životného príbehu. Metóda sa zameriava na vytvorenie spojitosti medzi minulosťou, prítomnosťou

a budúcnosťou dieťaťa, ktoré bolo vyňaté z rodinného prostredia. Kniha života zároveň dieťaťu pomáha rozvíjať pocit sebaúcty tým, že mu pomôže udržať spomienky na pozitívne skúsenosti a príbehy jeho života. Obsahuje aj bolestivé príbehy, ktoré sú bežné pre mnohé deti v náhradnej starostlivosti. Kniha života je trvalým záznamom, ktorý sa môže presúvať s dieťaťom (pri zmene umiestnenia). Obsahuje významné predmety, spomienkové predmety z histórie rodiny, fotografie rodiny a priateľov, fotografie z narodenín, prázdnin a iných významných udalostí, rôzne kresby, pohľadnice, listy, básne a príbehy, ktoré sú konkrétnymi spomienkami na skúsenosti dieťaťa, genogram a ekomapa, listy od vychovávateľov a iné podstatné veci pripomínajúce dieťaťu prežitý život. Dieťa sa na procese tvorby Knihy života zúčastňuje spolu s dospelým, ktorému dôveruje. Kniha života mu poskytuje pocit istoty a uchováva jeho „kúsok domova a histórie“, ktorú si nesie so sebou do ďalšieho života.

2. Práca s rodinou
   - anamnéza sociálneho problému – získavanie podkladov prostredníctvom rozhovoru o rodine,
   - sociálna diagnostika – získanie kľúčových informácií o problémoch rodiny a stanovenie adekvátnej formy pomoci,
   - monitorovanie rodiny – priame návštevy v prirodzenom prostredí rodiny, intervencie medzi členmi rodiny ,
   - rozhovor – nadväzovanie vzťahov s členmi rodiny,
   - poradenský rozhovor – konštruktívny rozhovor zameraný na konkrétne potreby
   - metóda posilnenia kompetencie rodičov – aktivovanie vnútorných zdrojov rodiča tak, aby bol schopný samostatne a zodpovedne zvládať výchovu a starostlivosť o deti,
   - poradenstvo pre rodičov zamerané na konkrétny problém,
   - plánovanie – systematické plánovanie čiastkových úloh zameraných na dlhodobý cieľ

3. Sociálne poradenstvo a nácvik rodičovských zručností – podpora a pomoc rodine s cieľom priviesť ju k samostatnému a zodpovednému riešeniu vlastného problému:
   - Hospodárenie s peniazmi – platenie účtov, výživného, nákup potravín, vybavovanie dávok,
   - Starostlivosť o domácnosť – hygiena, varenie, udržiavanie poriadku,
   - Rodičovské zručnosti – režim pre dieťa, motivácia dieťaťa k učeniu, zvládanie hnevu bez agresivity.

4. SRK – špecifická metóda, kde sa širšia rodina a blízke osoby dieťaťa spolu podieľajú na plánovaní budúcnosti dieťaťa.
5. Prípadová konferencia je plánované a koordinované spoločné stretnutie dieťaťa (ak je to vhodné a účelné), jeho rodiny a všetkých, ktorí pre dieťa predstavujú alebo môžu predstavovať podpornú sociálnu sieť. Cieľom je výmena informácií, zhodnotenie

situácie dieťaťa a jeho rodiny, hľadanie optimálneho riešenia a plánovania spoločného postupu, ktorý povedie k napĺňaniu potrieb dieťaťa. Centrum organizuje metodickú prípadovú konferenciu za účasti orgánu SPODaSK a rodičov ihneď a najneskôr do dvoch týždňov po prijatí dieťaťa do centra. Prípadovú konferenciu organizuje CDR alebo orgán SPODaSK za účasti dieťaťa, na ktorú pozýva rodičov, príbuzných, osoby blízke dieťaťu, zástupcov obce, školy, ktorú dieťa navštevovalo v rodine a ktorú navštevuje počas umiestnenia v centre iné subjekty, ktoré sa podieľajú na procese pomoci dieťaťu a jeho rodine. Na prípadovej konferencii sa stanovuje hlavný cieľ sociálnej práce, úlohy pre zúčastnené subjekty na naplnení cieľa a kritérium zmeny v rodine. Zahŕňa tieto metódy:

- Prípadová štúdia – analýza konkrétneho prípadu dieťaťa,
- Facilitácia – vedenie procesu komunikácie tak, aby sa všetci účastníci vyjadrili a dospeli ku konštruktívnemu riešeniu
- Aktívne počúvanie a kladenie otázok – zamerané na zorientovanie sa v potrebách rodiny a detí, pomáha prekonávať bariéry
- Určenie priorít – hľadanie možných riešení a ich zoradenie podľa priorít a možností
- Stanovenie plánu sociálnej práce

6. Skupinová práca – hlavným nástrojom tejto metódy je dynamika skupiny a vzájomná interakcia medzi jej členmi, ktorá slúži na dosiahnutie pozitívnej zmeny v správaní, prežívaní alebo sociálnych zručností.

7. KOMUNITA – je špecifická odborná metóda práce so skupinou detí, ktorej cieľom je organizovať spoločný život v centre tak, aby podporoval zdravý sociálny a emocionálny vývin. Zameriava sa na:

- budovanie vzťahov – vytváranie pozitívnych, nesúťaživých a blízkych vzťahov medzi deťmi a zamestnancami,
- emocionálnu pohodu – poskytovanie bezpečného priestoru na ventiláciu pocitov a riešenie aktuálnych prežívaní,
- hodnotenie a pravidlá – spoločné hodnotenie dňa alebo udalostí bez ponižovania, pričom deti sa učí realisticky pozerať na dodržiavanie stanovených pravidiel,
- aktívna participácia – deti majú priestor navrhovať zmeny, riešiť konflikty a podieľať sa na chode svojej skupiny, čím sa rozvíja ich zodpovednosť a sociálne zručnosti,
- odborná metóda, ktorá kladie dôraz na empatiu, akceptáciu a autentickosť.

Komunitu vedie vychovávateľ a môže na ňu prizvať aj iných zamestnancov, ak je to vhodné a účelné. Stratégiou komunity je, aby sa každému dieťaťu dostalo ocenenia od dospelých alebo detí. Každé dieťa sa počas komunity slobodne vyjadruje, podieľa sa na hľadaní spoločných riešení a prispieva k vytvoreniu pravidiel.

PLÁNOVANIE A VYHODNOCOVANIE VÝCHOVNEJ ČINNOSTI

Výchovnú činnosť počas pobytu detí v centra zabezpečujú vychovávatelia v spolupráci s pomocnými vychovávateľmi a odborným tímom. Spolupodieľajú sa aj rodičia (ak nemajú rodičovské práva obmedzené súdom), príbuzní a osoby blízke dieťaťu. V domácom prostredí, počas krátkodobého pobytu dieťaťa v rodine, výchovu zabezpečuje rodič prostredníctvom Plánu činnosti pre rodinu, ktorý vychovávateľ odovzdáva rodičovi resp. inej blízkej osobe pri odchode dieťaťa. Plán činnosti pre rodinu je súčasťou Plánu výchovnej práce s dieťaťom.

CIEĽ VÝCHOVNEJ ČINNOSTI: zabezpečiť dieťaťu životné podmienky, ktoré smerujú k celkovému rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho osamostatneniu a príprave na úspešný návrat do rodiny alebo samostatný život.

Výchovná činnosť je zameraná predovšetkým na tieto oblasti:

a) vzdelávanie – realizáciou Vzdelávacieho programu
b) socializácia – súbor aktivít zameraných na rozvoj sociálnych zručností a sociálnych kompetencií
c) sebarozvoj dieťaťa (kľúčové kompetencie) – realizáciou Preventívneho programu a odborných postupov zameraných na všestranný rast dieťaťa
d) záujmová činnosť – podpora talentu a nadania dieťaťa prostredníctvom umeleckých škôl, športových klubov a vlastných aktivít
e) zabezpečenie zdravia a podpory zdravého životného štýlu
f) práca s rodinou a blízkymi osobami dieťaťu – realizácia Rodičovských programov, spolupráca s mentoringovým programom - BUDDY

TVORBA A VYHODNOCOVANIE ČIASTKOVÝCH PLÁNOV INDIVIDUÁLNEHO PLÁNU ROZVOJA OSOBNOSTI DIEŤAŤA

Za účelom dosiahnutia priaznivého fyzického, psychického a sociálneho vývinu dieťaťa sa v centre vypracováva pre každé umiestnené dieťa na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia, výchovného opatrenia alebo nariadenia ústavnej starostlivosti Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (IPROD).

IPROD je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v centre, najmä Plánu sociálnej práce, Plánu výchovnej práce s dieťaťom, Hlavných úloh psychologickej činnosti psychológa centra – plánu psychologickej práce s dieťaťom.

IPROD je komplexne vypracovaný pre každé dieťa po uskutočnenej prípadovej konferencii, na ktorej sa stanovia hlavné ciele vo všetkých zložkách plánovania pomoci dieťaťu a jeho rodine tak, aby boli naplnené potreby dieťaťa na základe vyhodnotenia celkovej situácie dieťaťa vrátane rodinných súvislostí. IPROD sa vyhodnocuje najmenej raz za 6 mesiacov (v prípade výchovných opatrení najmenej 1 krát za 5 mesiacov) vo všetkých čiastkových plánoch formou správy o komplexnom posúdení dieťaťa.

PLÁN VÝCHOVNEJ PRÁCE S DIEŤAŤOM vypracúva vychovávateľ v spolupráci s ostatnými vychovávateľmi samostatnej skupiny, s psychológom (ktorý stanovuje odporúčania pre vychovávateľov do individuálnej a skupinovej práce s deťmi), sociálnym pracovníkom (ktorý stanovuje odborné metódy práce s dieťaťom a jeho rodinou) a ostatnými externými odbornými pracovníkmi centra.

Plán výchovnej práce je vypracovaný za aktívnej účasti dieťaťa a vyhodnocovaný pravidelne:

a) písomne najmenej raz za 6 mesiacov vo forme komplexnej správy predloženej na prípadovej konferencii k aktualizácii Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa a Plánu sociálnej práce,
b) písomne najmenej raz za 6 mesiacov vo forme listu, v ktorom sú formou primeranou pre dieťa vysvetlené a zhodnotené ciele výchovnej práce s dieťaťom. Dieťa si môže list ponechať.
c) písomne najmenej raz za 2 mesiace záznamom z rodinnej porady (Zápisnica z rodinnej porady) za účasti zamestnancov centra, odborného tímu centra a pozvaných hostí, ak je to vhodné a účelné (externí zamestnanci, zástupcovia škôl, orgánu SPODaSK, školy, rodiny a príbuzných a pod.),
d) priebežne formou individuálneho rozhovoru vychovávateľov s dieťaťom,
e) najmenej raz za dva týždne na komunite,
f) čiastkové ciele sú vyhodnocované písomne v Záznamoch o fyzickom, psychickom a sociálnom vývine dieťaťa alebo v záznamoch v spisovej dokumentácii dieťaťa, ak sa vyskytnú také situácie, ktoré si vyžadujú pozornosť (mimoriadna udalosť, riziková situácia, návšteva v škole a pod.)

PLÁN SOCIÁLNEJ PRÁCE vypracúva sociálny pracovník centra na základe stanovených cieľov na prípadovej konferencii a je jednotný pre centrum a orgán SPODaSK. Umiestnenie do centra má byť zároveň prvým krokom na vytvorenie podmienok návratu dieťaťa do rodinnej starostlivosti. Ciele stanovené v pláne sú zamerané na riešenie nepriaznivej situácie dieťaťa bez rodičovskej starostlivosti, a to:

a) sanácia rodinného prostredia s cieľom návratu dieťaťa do rodiny,

b) poskytnutie náhradného rodinného prostredia formou náhradnej osobnej starostlivosti alebo formou pestúnskej starostlivosti alebo adopcie,

c) postupné osamostatňovanie sa dieťaťa.

Plán sociálnej práce obsahuje:

- Miera ohrozenia dieťaťa
- Zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny
- Spolupracujúce subjekty
- Ciel sociálnej práce
- Konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľa
- Kritérium hodnotenia
- Termín prehodnotenia plnenia úloh

Plán sociálnej práce je vyhodnocovaný a aktualizovaný:

a) písomne najmenej raz za 6 mesiacov vo forme komplexnej správy predloženej na prípadovej konferencii k aktualizácii Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa a Plánu sociálnej práce,
b) písomne najmenej raz za 2 mesiace záznamom z rodinnej porady (Zápisnica z rodinnej porady) za účasti zamestnancov centra, odborného tímu centra a pozvaných hostí, ak je to vhodné a účelné (externí zamestnanci, zástupcovia škôl, orgánu SPODaSK, školy, rodiny a príbuzných a pod.),
c) čiastkové ciele sú vyhodnocované na operatívnych stretnutiach odborného tímu a v úradných záznamoch sociálnych pracovníkov v spisovej dokumentácie dieťaťa, ak sa vyskytnú také situácie, ktoré si vyžadujú pozornosť (mimoriadna situácia, riziková situácia, návšteva v škole a pod.).

PLÁN PRÍPRAVY NA OSAMOSTATNENIE vypracúva sociálny pracovník v spolupráci s dieťaťom vo veku najmenej 17 rokov, odborným tímom a orgánom SPODaSK. Cieľom je uľahčiť prechod dieťaťa do samostatného života. Čiastkové ciele sú zamerané na popis predpokladaného spôsobu zabezpečenia si bývania, zamestnania, úlohy posilňujúce zručnosti na samostatný život (varenie, sebaobsluha, vybavovanie na príslušných úradoch, výberové konanie do práce a iné), stanovisko rodiny k možnostiam po odchode mladého dospelého vo forme pomoci rodiny pri zabezpečení bývania, stanovisko obce k možnosti pomoci, stanovisko dieťaťa k forme vyplatenia príspevku na osamostatňovanie vo forme peňažnej, vecnej alebo kombinovanej, úlohy jednotlivých subjektov na osamostatňovaní sa mladého dospelého po odchode z centra. Ak chce zostať mladý dospelý v centre aj po dovŕšení plnoletosti, je v Pláne zahrnutá aj Dohoda s mladým dospelým o podmienkach zotrvania v centre.

PLÁN PSYCHOLOGICKEJ STAROSTLIVOSTI – HLAVNÉ ÚLOHY ČINNOSTI PSYCHOLÓGA CENTRA vypracúva psychológ centra. Cieľom psychologickej starostlivosti v centre je:

a) Psychologická diagnostika – poznávanie a meranie psychických stavov, vlastností a procesov dieťaťa po jeho príchode do centra,
b) Individuálna a skupinová odborná práca – poskytovanie podpory dieťaťu v náročných životných situáciách, najmä počas adaptačného obdobia,
c) Práca s rodinou – odborná činnosť zameraná na biologickú rodinu dieťaťa s cieľom sanácie rodinného prostredia alebo príprava na náhradnú rodinnú starostlivosť,
d) Multidisciplinárna spolupráca – úzka kooperácia so sociálnymi pracovníkmi, vychovávateľmi, profesionálnymi náhradnými rodičmi pri tvorbe a vyhodnocovaní plánu sociálnej práce
e) Krízová intervencia – zabezpečenie pocitu bezpečia a istoty pre dieťa v akútnych stresových situáciách
f) Metodická a dokumentačná činnosť – vypracúva hlavné úlohy psychologickej činnosti, ktorý definuje ciele a metódy práce s dieťaťom

Plán psychologickej starostlivosti sa vyhodnocuje:

- písomne jeden krát za 6 mesiacov vo forme komplexnej správy predloženej na prípadovej konferencii k aktualizácii IPRODu a Plánu psychologickej práce,
- čiastkové ciele sú vyhodnocované písomne v Záznamovom hárku dieťaťa alebo v záznamoch spisovej dokumentácii dieťaťa, ak sa vyskytnú také situácie, ktoré si vyžadujú pozornosť (mimoriadna situácia, krízová situácia, rodičovské konflikty, nezáujem rodiča o dieťa a pod.).

OBSAH PRÍPRAVY NA VYKONÁVANIE PROFESIONÁLNEJ NÁHRADNEJ STAROSTLIVOSTI

Aby sa záujemca mohol stať profesionálnym náhradným rodičom (ďalej len „PNR“) musí spĺňať určité kvalifikačné predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o dieťa a to najmenej (Vyhláška č. 103/2018 Z. z., § 15 ods.1):

1. nižšie stredné odborné vzdelanie alebo stredné odborné vzdelanie,
2. úplné stredné všeobecné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, ak sa zabezpečuje starostlivosť o dieťa, ktoré vyžaduje zvýšenú starostlivosť z dôvodu, že bolo týrané, sexuálne zneužívané alebo bol na ňom spáchaný trestný čin ohrozujúci jeho priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin.

Rozsah prípravy na vykonávanie PNR je:

a) 60 hodín, ak záujemca ukončil úplné stredné vzdelanie

b) 80 hodín, ak záujemca ukončil stredné vzdelanie

c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností ak ide o:

1. zamestnanca centra, ktorý bol členom odborného tímu alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky
2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Za povolenú neúčasť sa považuje max. 10 percent z celkového počtu hodín prípravy, ktorá musí byť zdokladovaná (napr. PN, lekárske vyšetrenia, úmrtie v rodine a pod.)

Manžel/ka záujemcu je povinný/á zúčastniť sa daného počtu hodín, inak prípravu neabsolvoval/a. Obdobný postup odporúčame uplatniť aj voči partnerovi záujemcu, s ktorým žije v spoločnej domácnosti.

Cieľom programu prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti je obsiahnuť najvýznamnejšie témy a umožniť záujemcom získať prostredníctvom interaktívneho spôsobu učenia informácie, vedomosti a praktické zručnosti nevyhnutné pre vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva.

Organizačné podmienky prípravy:

- Prípravu na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zabezpečuje centrum bez úhrady (náklady spojené s dopravou, stravovaním, ubytovaním a iné si záujemca zabezpečuje z vlastných zdrojov).
- Centrum zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení:
    - najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia;
    - najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika;
    - k vyššie uvedenému realizačnému tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci (napr. profesionálny náhradný rodič, vychovávateľ centra, prípadne iní odborníci, ktorí nie sú zamestnancami centra)
    - riaditeľ centra určí koordinátora prípravy, ktorý manažuje celý proces prípravy.

Povinná dokumentácia:

- Dohoda o realizovaní prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti, uzatvorená medzi centrom a záujemcom
- Súhlas so spracovaním osobných údajov
- Podrobnejší obsah prípravy a informácie o podmienkach vykonania prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- Prezenčná listina a výkaz /odpočet úloh za daný časový fond
- Zhodnotenie prípravy, ktoré je vypracované po ukončení prípravy.

Obsah prípravy:

Príprava na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti v centre zahŕňa:

- poskytnutie základných informácií o:
    - právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávnych vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s vykonávaním profesionálnej náhradnej starostlivosti
    - výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení
    - psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa
    - potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií
    - právach dieťaťa

    - právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča.
- nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na vykonávanie profesionálnej náhradnej starostlivosti zameraný na:
    - identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa
    - vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa.
    - prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča;
    - komunikačné zručnosti
    - rozvoj výchovných zručnosti
    - riešenie záťažových situácií v rodine
    - spoluprácu v tíme odborníkov.

Po ukončení prípravy centrum vypracuje zhodnotenie prípravy v písomnej podobe, ktorého súčasťou je:

- zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií a zhodnotenie spolupráce pri nácviku počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti
- záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti. V prípade, že záujemca/fyzická osoba ukončí prípravu v jej priebehu, písomné zhodnotenie sa nevypracuje vôbec.

Získanie Osvedčenia o absolvovaní prípravy na vykonávanie PNR oprávňuje fyzickú osobu uchádzať sa o pracovnú pozíciu PNR v ktoromkoľvek centre SR (bez ohľadu, kde túto prípravu FO absolvovala).

Ďalšie informácie k príprave PNR
Odporúčaný počet záujemcov/fyzických osôb o prípravu na vykonávanie PNR je:
5 až 12 osôb.

Dĺžka trvania prípravy:
- ukončenie najneskôr do 3 mesiacov
- časový fond 60 resp. 80 hodín, od kedy príprava začala.

Centrum pre deti a rodiny Topoľčany v roku 2026 plánuje realizovať prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v termíne od 21.09.2026 do 13.11.2026.

PODMIENKY PRE ZÁUJMOVÚ, ŠPORTOVÚ, KULTÚRNU, REKREAČNÚ ČINNOSŤ A PREJAVOVANIE NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA A VIERY V CENTRE

Dieťa v centre a PNR má právo na oddych, hry, účasť na kultúrnych a umeleckých aktivitách v súlade so svojimi záujmami a schopnosťami. Centrum poskytuje alebo zabezpečuje deťom podmienky pre záujmovú, športovú, rekreačnú činnosť a podmienky na prejavovanie náboženského vyznania a viery:

a) v prostredí centra realizáciou skupinových aktivít centra,
b) mimo centrum v organizáciách na to určených.

Centrum vytvára dieťaťu priestor na spolurozhodovanie o svojich voľnočasových aktivitách.

SKUPINOVÉ AKTIVITY CENTRA : zahŕňajú voľnočasové a záujmové aktivity ako napr. spoločné výlety, športové podujatia, návštevy rôznych kultúrnych podujatí, tvorivé dielne a podobne.

ZÁUJMOVÁ ČINNOSŤ: centrum zabezpečené podmienky pre záujmovú činnosť formou krúžkov najmä v Základných školách, ktoré deti navštevujú. V prípade záujmu dieťaťa, centrum zabezpečuje záujmovú činnosť aj v Základnej umeleckej škole v Topoľčanoch - odbor tanečný a spevácky, vo futbalových kluboch Topoľčany a Bedzany, v turistickom klube Topoľčany, v Centre voľného času a Tribečskom osvetovom stredisku. Ak je to vhodné a účelné, môžu deti navštevovať záujmové a športové organizácie aj v priľahlých mestách Partizánske, Bánovce nad Bebravou a Nitra. Záujmová činnosť je poskytovaná na základe dohody medzi centrom a poskytovateľmi. V dohode sa uvádza okrem platby aj spôsob premiestňovania sa dieťaťa na krúžok, sprevádzanie dospelou osobou a spôsob odovzdávania informácií.

REKREAČNÁ ČINNOSŤ: je deťom poskytovaná v čase letných a zimných prázdnin podľa finančných možností centra. Platí pravidlo, že pobyt v rodine má prednosť pred rekreačnou činnosťou v rekreačných zariadeniach. Deti sa aktívne podieľajú na výbere rekreačného zariadenia formou diskusie prípadne dotazníka. Deti sa rekreujú pravidelne v zariadeniach, ktoré sa venujú osobitne deťom bez rodičovskej starostlivosti a majú odborné skúsenosti. Deti sa zúčastňujú počas letných prázdnin táborov.

KULTÚRNA ČINNOSŤ: v rámci rozvoja estetického vnímania dieťaťa, prezentácie jeho talentu, podpory socializácie a odstraňovania negatívneho správania, centrum podporuje účasť detí na aktivitách kultúrnych inštitúcii mesta Topoľčany, Nitra (mestská galéria, kino, divadlo a pod.). Ak dieťa aktívne vystupuje na kultúrnych podujatiach, povinnosťou centra je zabezpečiť Informovaný súhlas rodiča.

PREJAVOVANIE NÁBOŽENSKÉHO VYZNANIA A VIERY: je súčasťou rozvoja osobnosti dieťaťa. V úzkej spolupráci s rodičmi dieťaťa im je umožňované zúčastňovať sa pobožností

v kostoloch mesta Topoľčany, absolvovať krst, prijímanie a birmovku na základe prejaveného záujmu dieťaťa.

VOĽNÝ ČAS A VYCHÁDZKA :

Pre zdravý vývin detí je dôležité striedanie práce a oddychu. Platí pravidlo, že voľný čas majú deti až po vykonaní si svojich povinnosti a to: príprava na vyučovanie, upratanie si svojho osobného priestoru a pomoc pri domácich prácach.Voľný čas detí je čas, o ktorom deti môžu rozhodovať ľubovoľne, ale vychovávateľ z dôvodu zabezpečenia ochrany zdravia detí a ochrany pred sociálno-patologickými javmi má informáciu, kde sa dieťa alebo mladý dospelý bude zdržiavať. Voľný čas detí sa realizuje formou hier, tvorivých a pohybových aktivít, pobytov na dvore a vychádzok.

Vychádzky detí sa evidujú v knihe vychádzok. Zaznamenáva sa dĺžka vychádzky, odchod na vychádzku, miesto trávenia vychádzky, návrat z vychádzky, podpis dieťaťa a podpis službukonajúceho vychovávateľa. Dieťa svojím podpisom potvrdzuje, že bolo poučené o bezpečnosti a ochrane zdravia počas vychádzky. Ak dieťa poruší pravidla vychádzky, vychovávateľ má právo ďalšiu vychádzku obmedziť. Vychádzky sa poskytujú s prihliadnutím na vek a mentálne schopnosti dieťaťa, jeho zodpovedný prístup k povinnostiam a dodržiavanie dohody o vychádzke všeobecne. Pri dieťati, ktoré je zodpovedné, má splnené všetky povinnosti, na skupine je nápomocné voči ostatným deťom a vychovávateľovi, má možnosť po dohode s vychovávateľom predĺžiť čas vychádzky.

PODMIENKY DORUČOVANIA POŠTY, PRÍSTUPU NA INTERNET A POUŽÍVANIA TELEFÓNU

Každé dieťa alebo mladý dospelý má v centre právo na vyhľadávanie, prijímanie informácií každého druhu - či už ústne, písomne, elektronickými, telekomunikačnými, audiovizuálnymi alebo printovými médiami. Všetky písomnosti doručené službami Slovenskej pošty sú po ich prevzatí poverenou osobou centra doručené adresátovi do vlastných rúk. Poštu neotvárame, deti majú právo na súkromie. V prípade, ak dieťa nevie alebo nedokáže poštu otvoriť či prečítať, túto úlohu prevezme vychovávateľ a list si spolu otvoria a prečítajú. Každé dieťa alebo mladý dospelý je v centre informovaný prostredníctvom vychovávateľov o možnosti používať internet a mobilný telefón samostatnej skupiny.

Pravidlá používania mobilných telefónov v SUS

- V prípade, že dieťa do 6 rokov vlastní mobilný telefón, je mu umožnené tráviť na ňom čas maximálne 0,5 h denne pod dozorom vychovávateľa v spoločných priestoroch SUS. Vychovávateľ skontroluje, či je aktivita vykonávaná na telefóne vhodná pre dieťa.
- Deti od 6 do 15 rokov počas vyučovacích dní je povolené používanie telefónu maximálne 1 hod. denne spravidla vo večerných hodinách po splnení povinností. Počas víkendov

a prázdnin môže byť používanie predĺžené na maximálne 2 hod. denne. V ostatnom čase je telefón uložený na mieste vyhradenom na odkladanie telefónov.

- Deti nad 15 rokov môžu mať mobilný telefón pri sebe nepretržite, ich úlohou je regulovať si čas strávený na mobilnom telefóne tak, aby nenarúšal ich denný režim dodržiavanie povinností v škole i na SUS a zároveň aby mali priestor na plnohodnotné trávenie voľného času aj mimo mobilného telefónu – krúžky, záujmy, záľuby, kamaráti vzťahy s rodinou.

Pravidlá pre používania sociálnych sietí SUS

- Deti do 12 rokov nesmú používať žiadne sociálne siete
- Deti od 12 rokov môžu mať prístup na sociálne siete iba po predchádzajúcom súhlase rodiča a pod dohľadom vychovávateľa
- Prístup na sociálne siete nie je nárokovateľný a je podmienený dôverou, zodpovedným správaním a dodržiavaním pravidiel.
- Používanie sociálnych sietí je dovolené len v určenom čase.
- Obsah a komunikácia na sociálnych sieťach musí byť v súlade s pravidlami slušnosti, bezpečnosti a dobrými mravmi
- Zdieľanie fotografii alebo videí z centra, jeho priestorov, iných detí a zamestnancov je zakázané, ak to nie je povolené vedením centra.
- Zakázané činnosti: posielanie a zdieľanie nevhodného obsahu, kontaktovanie cudzích a podozrivých osôb, účasť na on-line výzvach, vytváranie falošných profilov, klamanie, kyberšikana.
- Kontrola a dohľad: centrum má právo kontrolovať komunikáciu a aktivity dieťaťa na sociálnych sieťach, ak existuje dôvodné podozrenie na porušenie pravidiel alebo ohrozenie.
- Dieťa je povinné umožniť prístup k svojmu profilu vrátane zobrazenia konverzácií, zoznamu kontaktov a nastavení.
- V prípade zistenia porušenia pravidiel bude používanie sociálnych sietí dočasne alebo dlhodobo obmedzené alebo zakázané.

ZABEZPEČENIE ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI DEŤOM A PLNOLETÝM, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA V CENTRE:

Centrum zabezpečuje starostlivosť o duševné a telesné zdravie dieťaťa umiestneného v centre na základe rozhodnutia súdu a dohody s rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa.

- Spravidla do 48 hodín od prijatia dieťaťa je realizovaná vstupná lekárska prehliadka poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v pediatrickej ambulancii MUDr. Matúšovej. Na vstupnú lekársku prehliadku sprevádza dieťa vychovávateľ. Stomatologické vyšetrenie zabezpečujú MUDr. Gerlachovová a MUDr. Galbavá Jurkovič.

- Pravidelné preventívne prehliadky u pediatra a stomatológa sú zabezpečované jedenkrát ročne. Termín stanovuje ošetrujúci lekár.

Zdravotný a duševný stav dieťaťa je pravidelne sledovaný, v prípade ochorenia centrum zabezpečuje dieťaťu okamžitú starostlivosť v zmysle pokynov ošetrujúceho lekára. Špecializované odborné vyšetrenia sú realizované v ambulanciách odborných lekárov v meste Topoľčany, prípadne Nitra a Bratislava. Ak dieťa, ktoré je umiestnené do centra, navštevuje odborného lekára vo vzdialenejšom meste, centrum zváži, či dieťa ostane v odbornej starostlivosti daného lekára, alebo zmení poskytovateľa lekárskej starostlivosti. Centrum pri zmene lekára vždy prihliada na to, aby zabezpečená zdravotná starostlivosť bola v najlepšom záujme dieťaťa.

Záznamy o zdravotnej starostlivosti sa vedú v individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa a v správach o zdravotnom stave dieťaťa, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou spisovej dokumentácie každého dieťaťa. Záznamy o podávaní liekov sa vedú v knihe denného hlásenia a v samostatných záznamoch o podávaní liekov. Každá samostatná skupina je vybavená lekárničkou, ktorej evidencia liekov je vedená zodpovedným zamestnancom. Manipulovať s lekárničkou je oprávnený iba zamestnanec samostatnej skupiny.

Zdravotná starostlivosť o deti sa zabezpečuje aj prostredníctvom dodržiavania hygieny priestorov v centre na základe hygienicko-prevádzkového poriadku, schváleného príslušným regionálnym úradom verejného zdravotníctva. Centrum zabezpečuje celkovú čistotu a bezinfekčnosť prostredia, t. j. izieb detí, spoločných priestorov, hygienických priestorov, kancelárií, skladov a vonkajších priestorov užívaných deťmi.

Psychiatrická starostlivosť: deti sú zaradené do dispenzára prevažne MUDr. Galvánkovej v Nitre. Odborné vyšetrenia v psychiatrickej ambulancii zabezpečuje psychológ alebo vychovávateľ. V prípade nastavenej medikamentóznej liečby, vychovávateľ zodpovedá za podanie lieku. Ak dieťa odmietne podávaný liek užiť, vychovávateľ o tom informuje riaditeľku centra, ktorá zabezpečí, aby bolo dieťa riadne poučené o následkoch nedodržania liečby a informuje rodičov. O tejto situácii je spísaný záznam.

Pobyt dieťaťa v zdravotníckom zariadení: hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení organizuje a zabezpečuje sociálna pracovníčka v spolupráci s vychovávateľmi. Hospitalizáciu na inom oddelení zabezpečuje pomocná vychovávateľka v spolupráci s vychovávateľmi, o čom informuje sociálnu pracovníčku. O hospitalizácii sa vedie záznam v Knihe denného hlásenia. Rodič je o hospitalizácií informovaný, v prípade potreby dáva súhlas na operáciu. Ak je ohrozený život dieťaťa centrum koná aj bez predchádzajúceho súhlasu rodiča, informuje ho neodkladne. O hospitalizácií dieťaťa informuje sociálna pracovníčka aj Ústredie PSVaR a príslušný orgán SPODaSK. Rovnaký postup je aj pri kúpeľnej liečbe dieťaťa.

Administratívna agenda : lekárska starostlivosť je vedená v IPRODe v časti zdravotná starostlivosť. Evidenciu lekárskych návštev vedie pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou ako Vyhodnotenie zdravotnej starostlivosti o dieťa za obdobie ½ roka. Záznam o podávaní liekov sa vedie v Knihe denného hlásenia. Evidenciu liekov v prípade nevoľnosti z lekárničky vedú vychovávatelia, ktorí podali liek dieťaťu.

ZABEZPEČENIE ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY A PRÍPRAVY NA POVOLANIE DETÍ, PRE KTORÉ SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA A PLNOLETÝCH FYZICKÝCH OSÔB DO 25 ROKOV VEKU PO UKONČENÍ POBYTOVÉHO OPATRENIA SÚDU NADOBUDNUTÍM PLNOLETOSTI:

Každé dieťa, ktoré je prijaté na pobytové opatrenie do centra má zabezpečené vzdelávanie v systéme materských, základných, stredných a vysokých škôl. Ak dieťa prechádza na vyšší stupeň v školskom systéme, vychovávateľ poskytuje dieťaťu v spolupráci so školou odborné poradenstvo. O tomto sa vedie záznam v Pláne výchovnej práce s dieťaťom. Ak má dieťa záujem, môže sa v sprievode vychovávateľa zúčastniť prezentácií stredných škôl počas Dní otvorených dverí.

Prihlášku do školy podpisujú rodičia dieťaťa. Ak miesto pobytu rodičov nie je centru známe, podpisuje prihlášku riaditeľka centra. Sociálna pracovníčka zabezpečí informovanosť rodičov bezodkladne.

Deti navštevujú základné, stredné školy a špeciálne školy prednostne v Topoľčanoch. Mimo Topoľčian deti študujú v prípadoch, ak nie je obdobná škola v Topoľčanoch, alebo je to v najlepšom záujme dieťaťa.

Prípravu na školské vyučovanie zabezpečujú pravidelne vychovávatelia. Za účelom dosiahnutia kvalitných vzdelávacích výsledkov dieťaťa v škole sa vychovávateľ zúčastňuje rodičovských združení a pravidelne so školou konzultuje vzdelávacie výsledky a správanie dieťaťa. O spolupráci so školou vedie vychovávateľ záznam v Záznamoch o fyzickom, psychickom a sociálnom vývine.

Samostatná dochádzka do školy je umožnená deťom v závislosti od ich individuálnych schopností, spravidla od 10 rokov. Ak je škola bližšie k centru, dieťa môže chodiť aj od nižšieho veku. Dieťa pred prvým samostatným odchodom do školy absolvuje nácvik v sprievode dospelej osoby – vychovávateľa. Samostatná dochádzka dieťaťa do školy je zaznamenaná v IPRODe v Pláne výchovnej práce.

Mladí dospelí, ktorí navštevujú stredné alebo vysoké školy, resp. pracujú môžu zotrvať v centre do 25 rokov veku, v prípade štúdia sa môže pobyt predĺžiť o 24 mesiacov. Podmienky sú podrobne stanovené v Dohode o zotrvaní mladého dospelého v centre. Administráciu vykonáva sociálna pracovníčka.

PRÁVA DETÍ A MLADÝCH DOSPELÝCH, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA V CENTRE :

Deti a mladí dospelí majú právo na všetky náležitosti, vyplývajúce zo zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a Dohovoru o právach dieťaťa.

Deti a mladí dospelí majú právo:

- na kvalifikovanú všestrannú starostlivosť, kvalifikovanú odbornú pomoc,
- na stabilné prostredie. Majú možnosť vytvárať si blízke citové vzťahy s rovesníkmi aj dospelými osobami v centre,

- na plánovanú budúcnosť – sanácia rodiny, náhradná rodinná starostlivosť, osamostatňovanie,
- na ochranu v prostredí centra pred šikanovaním, zneužívaním a násilím,
- na súkromie,
- na zachovanie, obnovenie a zlepšovanie kontaktu s rodičmi, súrodencami, príbuznými a blízkymi osobami,
- na nadväzovanie kontaktov a vzťahov s blízkymi osobami a rovesníkmi,
- na vzdelanie podľa svojich schopností a na výber strednej resp. vysokej školy,
- na rozvoj svojich schopností, zručností a nadania,
- na zdravý životný štýl (stravovanie, rekreačná činnosť),
- na starostlivosť o telesné a duševné zdravie,
- na spolurozhodovanie o svojom živote vo všetkých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú jeho osoby alebo jeho rodiny,
- požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samo, ale prostredníctvom tretej osoby.
- na ochranu osobných údajov v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. Každý, kto nezachová mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa detí a mladých dospelých, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojho povolania, hrubo porušil práva detí ako aj pracovnú disciplínu.

Dieťa, pre ktoré sa v centre vykonávajú opatrenia, sa môže dožadovať sa ochrany svojich práv:
- u riaditeľky centra v akomkoľvek čase a za akýchkoľvek podmienok na telefónnom čísle 0905 234 066
- Dieťa je v centre preukázateľne oboznámené s tým, že sa môže obrátiť na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru bez vedomia centra priamo alebo prostredníctvom inej osoby:

a) vložením listu so svojím podnetom do *Schránky prokurátora,* ktorá je umiestnená pri vchode do budovy,
b) elektronicky prostredníctvom e-mailu alebo on-line chatu na webovej stránke daného orgánu,
c) telefonátom na *Linku detskej istoty 116 111* alebo na *Bezplatnú telefonickú linku na nahlásenie zneužívania 0800 191 222,* na *Políciu SR* na t. č. *158.*
d) osobne v sídle daného orgánu.

Dieťa je poučené so spôsobmi podávania podnetov na príslušné orgány a má na viditeľnom mieste / v samostatne usporiadanej skupine / uvedené ich kontaktné údaje.

PRÁVA RODIČOV A INÝCH BLÍZKYCH OSÔB DETÍ, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA V CENTRE:

Ak rodičia nemajú rodičovské práva žiadnym spôsobom upravené, obmedzené alebo zrušené podľa zákona o rodine, centrum je povinné spolupracovať s rodičmi a rešpektovať práva rodičov:

RODIČIA MAJÚ PRÁVO NA INFORMÁCIE O DIEŤATI

Informácie o dieťati podáva spravidla sociálna pracovníčka na prípadovej konferencii, pri návšteve rodiča v centre alebo telefonicky. Informácie o vzdelávacom procese dieťaťa podáva vychovávateľ. Záznamy o informovanosti rodičov sú zaznamenané Záznamoch o fyzickom, psychickom a sociálnom vývine dieťaťa.

RODIČIA MAJÚ PRÁVO POŽIADAŤ O POMOC PRI NÁVRHU NA ZRUŠENIE ÚSTAVNEJ STAROSTLIVOSTI

Ak rodič požiada o zrušenie ústavnej starostlivosti, centrum mu poskytne poradenstvo o spôsobe podania žiadosti.

RODIČIA MAJÚ PRÁVO NA STRETÁVANIE SA S DIEŤAŤOM

Centrum podporuje pravidelný kontakt detí s rodičmi, nadväzuje vzťahy s rodičmi, motivuje ich k návštevám detí a uľahčuje im priebeh prvej návštevy empatickým prístupom, vzájomnou komunikáciou v partnerskom duchu.

Centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje centrum, orgán SPODaSK a obec pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa.

Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, centrum je oprávnené určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom :

- len za prítomnosti sociálneho pracovníka, psychológa alebo vychovávateľa,
- len v spoločenských priestoroch samostatnej skupiny centra alebo v návštevných priestoroch centra,
- mimo centra, ale nie mimo mesta, v ktorom má centrum sídlo,
- na inom vhodnom mieste na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičom.
- umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo centra.

Návštevy rodičov v centre musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatnej skupine. Termín návštevy rodičov je dopredu dohodnutý so sociálnou pracovníčkou. Ak rodičia prídu neohlásení, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec. Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa dopredu dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci harmonogramu dňa.

Rodičia oznamujú svoj záujem o pobyt dieťaťa v domácom prostredí zvyčajne telefonicky minimálne 3 pracovné dni vopred pred plánovaným pobytom. Následne centrum oznámi orgánu SPODaSK čas, miesto a dĺžku pobytu dieťaťa najmenej 3 pracovné dni pred odchodom dieťaťa z centra. Centrum poskytne stravné dieťaťu vo finančnej forme, ktoré odovzdá rodičom.

Centrum požaduje od rodiča dôsledné plnenie výchovných cieľov v starostlivosti o dieťa. Vychovávateľ pred odchodom dieťaťa odovzdá rodičom Plán činnosti pre rodinu, v ktorom sú zaznamenané úlohy pre dieťa aj rodičov ako aj výchovné usmernenia pre rodičov.

POVINNOSTI DETÍ A MLADÝCH DOSPELÝCH, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA V CENTRE:

POVINNOSTI DETÍ:

Deti majú povinnosť dodržiavať harmonogram dňa, plniť si svoje školské povinnosti, starať sa o svoj osobný priestor, podieľať sa na spoločných činnostiach, starať sa o svoj vzhľad, starať sa o svoje osobné veci, chrániť majetok skupiny a centra, pomáhať pri udržiavaní poriadku spoločných priestorov, prispievať svojou prácou na skrášľovaní okolia skupiny a centra, dodržiavať termíny vychádzok.

SPRÁVANIE DIEŤAŤA V SKUPINE DETÍ:

Deti majú povinnosť správať sa k ostatným deťom ohľaduplne a priateľsky a osobným prístupom sa podieľať sa spoločných potrebách skupiny. Osobná pomoc v spoločných potrebách skupiny sú povinnosti pri príprave stravy, upratovaní, šetrnom zaobchádzaní s vybavením priestorov centra, pri pomoci mladším a postihnutým deťom, pri údržbe vlastných vecí aj zariadenia skupiny. Deťom nesmú byť prikázané pracovné povinnosti, ak nesúvisia so sociálnym učením dieťaťa smerujúcim k samostatnosti. Deti majú povinnosť rešpektovať nočný kľud a byť ohľaduplní voči ostatným deťom tým, že budú rešpektovať čas nočného odpočinku vypnutím rádia, počítača, TV a mobilného telefónu. Vychovávateľ má právo žiadať od detí tieto médiá v prípade, že svojím konaním znemožňujú pokojný spánok alebo oddych ostatným deťom, alebo sa sami vystavujú nedostatku spánku. Ak vychovávateľ dieťaťu odoberie uvedené médiá, ráno mu ich vráti do užívania.

SPRÁVANIE DETÍ K ZAMESTNANCOM:

Deti majú povinnosť prejavovať zamestnancom úctu a rešpektovať ich. Úcta a rešpektovanie znamená, že každé dieťa si váži svojich vychovávateľov a ostatných zamestnancov centra. Deti oslovujú zamestnancov „teta“ a „ujo“. Vzájomné nezhody riešia slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov.

POVINNOSTI MLADÝCH DOSPELÝCH:

Ak sa skončí ústavná starostlivosť dosiahnutím plnoletosti môže mladý dospelý požiadať o zotrvanie v centre. Mladý dospelý požiada o zotrvanie v centre písomnou žiadosťou. Centrum uzatvorí s mladým dospelým dohodu o poskytovaní starostlivosti mladému dospelému počas prípravy na budúce povolanie v centre. Predmetom dohody sú pravidlá a podmienky poskytovania starostlivosti mladému dospelému v centre po ukončení ústavnej starostlivosti. Súčasťou dohody je aj konkrétny plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého. Centrum si vyhradzuje právo ukončiť dohodu v prípade, ak mladý dospelý opakovane porušuje dohodnuté podmienky.

Mladý dospelý má povinnosť dodržiavať Dohodu o zotrvaní v centre. Ako mladý dospelý má len oznamovaciu povinnosť o svojich aktivitách počas voľných dní, víkendov a sviatkov. Počas školských dní dodržiavajú bežný Harmonogram dňa.

POVINNOSTI RODIČOV A INÝCH BLÍZKYCH OSÔB DIEŤAŤA ALEBO MLADÝCH DOSPELÝCH, PRE KTORÝCH SA VYKONÁVAJÚ POBYTOVÉ OPATRENIA V CENTRE :

1. Rodičia majú povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť.
2. Rodičia majú povinnosť pri návštevách dieťaťa v centre nejaviť známky požitia alkoholu ani iných omamných látok,
3. Rodičia sa pri návšteve správajú slušne – nepoužívajú fyzické a verbálne útoky voči deťom, partnerom, zamestnancom centra, nepoškodzujú majetok centra a podobne,
4. Rodičia majú povinnosť riadiť sa pokynmi zamestnancov centra,
5. Rodičia majú povinnosť informovať centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska a svojich príjmoch,
6. Rodičia majú povinnosť informovať centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa, ktoré oznamujú osobne alebo telefonicky,
7. Rodičia majú povinnosť zabezpečovať výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí tak, ako im to určuje Plán činnosti pre rodinu. Rodičia majú povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie detí, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (podávanie liekov) a informovať centrum, ak pobyt v domácom prostredí neplní svoj účel alebo dieťa nerešpektuje podmienky Plánu činnosti pre rodiča,
8. Rodičia majú povinnosť sa vopred ospravedlniť v prípade, kedy sa nemôžu dostaviť na dohodnuté stretnutie – PK, návšteva, program pre rodiča, stretnutia vykonávané ambulantnou alebo terénnou formou.

VÝCHOVNÉ PROSTRIEDKY, KTORÉ JE MOŽNÉ ULOŽIŤ DEŤOM :

V centre sa za nedodržanie presne stanovených pravidiel ukladajú výchovné opatrenia uložené podľa miery závažnosti porušenia. Každé porušenie stanovených pravidiel je posudzované individuálne s prihliadnutím na mieru závažnosti problému a tiež osobitosti dieťaťa.

<u>Pri riešení výchovných problémov sa nepoužíva ako výchovný prostriedok:</u>

- zákaz kontaktu s rodičmi a ďalšími blízkymi osobami,
- sociálne vylúčenie,
- vyžadovanie neprimeraných fyzických výkonov,
- neodôvodnené zasahovanie do stravovania,
- používanie všetkých foriem telesných trestov,
- zásahy do vonkajšieho vzhľadu,
- používanie „kolektívnych“ trestov iba z dôvodu, že dieťa je členom skupiny,
- iné výchovné prostriedky a postupy, ktoré dieťaťu môžu spôsobiť poníženie a môžu neprimerane zasiahnuť do jeho ľudskej dôstojnosti.

<u>Najčastejšími výchovnými opatreniami, ktoré sa v centre využívajú patria:</u>

- individuálny rozhovor s dieťaťom,

- dieťa, ktoré je schopné uvedomiť si dôsledky svojho správania, má povinnosť odstrániť následky, ktoré spôsobilo neprimeraným správaním,
- psychologické poradenstvo a pomoc za účelom dosiahnutia pozitívnej zmeny v správaní dieťaťa,
- obmedzenie pozerania TV,
- obmedzenie používania mobilného telefónu (okrem kontaktu s rodičom a OBD)
- obmedzenie vychádzok,
- nevyplatenie alebo zníženie vreckového, pričom suma vreckového je odložená a bude dieťaťu vyplatená vo vreckovom nasledujúci mesiac.

Pri výchovných opatreniach platí zásada jedného výchovného opatrenia a časové ohraničenie.

Výchovné opatrenia, ktoré sa využívajú v centre pri závažnom porušení stanovených pravidiel:

Za závažné porušenie pravidiel centrum považuje všetky rizikové a mimoriadne udalosti, ktoré narušia priebeh ústavnej starostlivosti, alebo majú negatívny vplyv na dieťa:

- útek,
- nevhodné sexuálne správanie,
- spáchanie trestného činu alebo podozrenie na spáchanie trestného činu,
- záškoláctvo,
- vandalizmus,
- agresívne správanie a iné nevhodné správanie, ktoré má negatívny dopad na okolie,
- požívanie omamných a psychotropných látok.

O závažnom porušení sú oboznámení členovia odborného tímu a riaditeľ centra formou písomného záznamu. Ak nežiaduce správanie dieťaťa pretrváva a prijaté opatrenia nevedú k pozitívnej zmene jeho správania, odborný tím centra pristúpi k spisovaniu návrhu na zvýšenú výchovnú starostlivosť. V prípade, ak u dieťaťa nepríde k zmene správania v stanovenej lehote, odborný tím s vychovávateľmi predložia navrhované opatrenia pomoci dieťaťu a ak centrum vyčerpá všetky dostupné možnosti pomoci dieťaťu, prijme opatrenia smerujúce k zabezpečeniu odbornej pomoci inou právnickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady, a to na základe rozhodnutia súdu na určité obdobie, ktoré stanoví v rozhodnutí súd.

V centre je používaný preventívny systém výchovných prostriedkov na dosiahnutie žiaduceho správania a zamedzenie nežiaduceho správania. Okrem potrebných sankčných výchovných prostriedkov, ako dôsledkov negatívneho správania, využíva centrum pri práci s dieťaťom aj množstvo výchovných prostriedkov, ktoré sú motivačné. Tieto slúžia najmä na podporu želaného správania a sú pre dieťa odmenou. Výber odmeny je usmerňovaný vychovávateľmi samostatnej skupiny.

Medzi najčastejšie motivačné výchovné prostriedky využívané v centre patrí:

- predĺženie večierky,
- predĺženie času používania mobilného telefónu,
- predĺženie vychádzky,

- návšteva vybraného kultúrneho, spoločenského alebo športového podujatia.

Pri stanovovaní výchovných prostriedkov na odstránenie alebo elimináciu nežiaduceho správania je potrebné rešpektovať anamnézu dieťaťa a históriu rodiny, z ktorej dieťa pochádza.

POSKYTOVANIE VRECKOVÉHO DEŤOM :

Za účelom usmerňovania sociálneho vývinu sa dieťaťu a mladému dospelému poskytuje vreckové. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Dieťaťu musí byť poskytnutá potrebná pomoc zohľadňujúca jeho vek a rozumovú vyspelosť: ak ide o dieťa vo veku od 6 do 18 rokov, spôsob využitia vreckového sa dohodne v IPRODe. Ak ide o mladého dospelého, spôsob využitia vreckového je výlučne na ňom.

Výška vreckového dieťaťa a mladého dospelého je mesačne:

- 8 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do 10 rokov veku,
- 12 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 10 rokov do 15 rokov veku,
- 30 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 15 rokov veku.

Vreckové je dieťaťu vyplácané vychovávateľom, ktorý vedie plán výchovnej práce s dieťaťom. Prevzatie vreckového potvrdzuje dieťa svojim podpisom na schválenom tlačive na evidenciu vreckového. Ak dieťa vzhľadom k jeho rozumovej a mentálnej úrovni nie je schopné podpísať prevzatie vreckového, toto vreckové odovzdá vychovávateľ zodpovedný za výplatu vreckového dieťaťu pred ďalším vychovávateľom, čo potvrdia svojimi podpismi. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Vychovávateľ je nápomocný pri usmernení využitia vreckového vzhľadom k mentálnej úrovni dieťaťa. Ak je to vhodné a účelné, vreckové sa poskytuje dieťaťu vo viacerých čiastkach v mesiaci, alebo so súhlasom dieťaťa sa vreckové alebo jeho časť na určitý čas môže uschovať, o čom sú vedené záznamy na schválenom tlačive na evidenciu vreckového. Z vreckového si dieťa môže tvoriť úspory, o ktorých sú vedené záznamy v IPRODe, na tzv. dlhodobé a krátkodobé sporenie.

- Dlhodobé sporenie – je na konci roku prevedené na osobný účet dieťaťa. Dieťa si z úspor môže financovať dôležité potrebné veci alebo aktivity - stužková, nákup telefónu, bicykla a podobne.
- Krátkodobé sporenie – nie je odvádzané na osobný účet dieťaťa, ale je uschované v trezore skupiny a toto môže byť využité počas roka na rôzne akcie – výlety, koncerty, a podobne.

V prípade, ak sa dieťa zdržiavalo mimo centra bez jeho súhlasu a nevrátilo sa v určenom čase, suma vreckového sa zníži o pomernú sumu pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo centra. Ak sú dieťaťu zabezpečované odborné činnosti v inom zariadení (RC, LVS, DC), dieťa dostáva vreckové v uvedenom zariadení. Vreckové vypláca

dieťaťu na začiatku mesiaca vždy to zariadenie, v ktorom sa dieťa aktuálne nachádza. Podmienky poskytovania vreckového mladému dospelému sú súčasťou písomnej dohody uzatvorenej medzi centrom a mladým dospelým.

POSTUP ZAMESTNANCOV CENTRA V KRÍZOVÝCH SITUÁCIÁCH:

Centrum má na zvládnutie rizikových situácií vypracované postupy. Jeho cieľom je stanoviť záväzný postup pre všetkých pracovníkov centra v prípade ohrozenia života, zdravia detí a vychovávateľov, podozrenie na protiprávne konanie. V prípade, že by dieťa fyzicky ohrozovalo seba, deti a pracovníkov v skupine, je nutné volať na číslo:

- 112 – jednotné európske číslo tiesňového volania, ak je potrebný zásah viacerých zložiek,
- 155 – záchranná zdravotná služba, ak ide o ohrozenie života, úraz alebo náhle zdravotné problémy,
- 158 – polícia, ak ide o trestný čin, krádež, násilie alebo dopravnú nehodu,
- 150 – hasičská a záchranná služba, pre nahlasovanie požiarov, živelných pohrôm, únik nebezpečných látok alebo technické havárie.

O celej veci je potrebné čo najskôr informovať riaditeľku centra a sociálnu pracovníčku.

ÚTEK DIEŤAŤA:

Za útek možno považovať svojvoľné opustenie centra bez súhlasu službukonajúceho vychovávateľa alebo iného zamestnanca centra. Za útek sa taktiež považuje, ak sa dieťa nevráti z vychádzky, z výletu, alebo z krátkodobého pobytu od rodiča a osoby blízkej v dohodnutom čase.

Ak centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo centra a dieťa sa v určenom čase nevrátilo, centrum je povinné bezodkladne vyzvať rodičov dieťaťa alebo osobu blízku dieťaťu, aby obratom zabezpečili návrat dieťaťa. Ak sa návrat neuskutoční podľa dohovoru s rodičom alebo osobou blízkou dieťaťu, vychovávateľ bezodkladne oznámi túto skutočnosť útvaru policajného zboru.

Ak dieťa opustí centrum bez súhlasu, vychovávateľ je povinný túto skutočnosť oznámiť bezodkladne najbližšiemu útvaru policajného zboru, rodičom dieťaťa. Sociálny pracovník písomne oznámi skutočnosť Ústrediu PSVaR, súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie, prokuratúre, orgánu SPODaSK a škole, ktorú dieťaťa navštevuje. Na zabezpečenie všetkých potrebných údajov o dieťati pre potreby policajného zboru je vychovávateľ povinný vypracovať vopred tlačivo o úteku a zabezpečiť aktuálnu fotku dieťaťa. Nahlásenie úteku dieťaťa na Políciu zabezpečí vychovávateľ, ktorému sa končí pracovná zmena. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa, je nutné zvážiť jeho ochranu formou zabezpečenia odbornej pomoci na základe rozhodnutia súdu.

AGRESÍVNE SPRÁVANIE DIEŤAŤA:

Hlavným cieľom je zabezpečiť bezpečnosť dieťaťa, vlastnú bezpečnosť a bezpečnosť detí, ktoré sú v blízkosti dieťaťa, ktoré má agresívne správanie.

Dôležité je zachovávať pokoj, ostatné deti presunúť do bezpečnej vzdialenosti, minimalizovať očný kontakt s agresorom, sledovať jeho verbálne aj neverbálne prejavy, nenarušovať jeho osobný priestor, pokúsiť sa identifikovať príčinu úzkosti, straty sebakontroly. Ak je u agresora nastavená medikamentózna liečba, pokúsiť sa ju podať. Ak sa dieťa neupokojí, je potrebné privolať RZP alebo linku tiesňového volania 112, ak si situácia vyžaduje zásah zdravotnej aj inej zložky. O vzniknutej situácii je potrebné vyhotoviť písomný záznam, informovať riaditeľku, koordinátora skupiny a sociálneho pracovníka. Sociálny pracovník upovedomí o vzniknutej situácii rodiča všetky orgány, ktoré sa podieľajú na starostlivosti o dieťa.

NEPLNENIE POVINNEJ ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY - ZÁŠKOLÁCTVO DIEŤAŤA:

Cieľom je identifikovať dôvody záškoláctva, zabezpečiť odstránenie tohto sociálno-patologického javu. Informácie podať koordinátorovi, intenzívne spolupracovať zo školou a odborným tímom. V prípade, že záškoláctvo pretrváva, navrhnuté kroky neviedli k náprave, je potrebné zváženie zabezpečenia odbornej pomoci na základe rozhodnutia súdu.

SEBAPOŠKODZOVANIE DIEŤAŤA:

Cieľom je eliminovať riziko ublíženia si na zdraví na najnižšiu možnú mieru a zabezpečiť dieťaťu čo najskôr adekvátnu odbornú pomoc. Je potrebné dieťa upokojiť, rozptýliť jeho pozornosť, odobrať mu nebezpečný predmet, poskytnúť prvú pomoc alebo ošetrenie. V závislosti od situácie privolať rýchlu zdravotnú pomoc. O vzniknutej situácii je potrebné vyhotoviť písomný záznam, informovať riaditeľku, koordinátora skupiny a sociálneho pracovníka. Sociálny pracovník upovedomí o vzniknutej situácii rodiča všetky orgány, ktoré sa podieľajú na starostlivosti o dieťa.

ŠIKANOVANIE:

Šikanovaním označujeme opakované úmyselné ubližovanie druhému fyzicky, alebo psychicky. Je to napríklad bitka, strkanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, krádeže, schovávanie a ničenie vecí, ale aj ohováranie, nadávky, či vylúčenie zo spoločnosti ostatných a podobne.

Ak dôjde k šikane medzi deťmi, pomoc dieťaťu poskytne psychológ centra. Ak dôjde k šikanovaniu prvý krát, dieťaťu, ktoré šikanovalo, bude poskytnutá odborná psychologická pomoc. Ak dôjde k šikanovaniu opakovane, centrum zabezpečí informovanie orgánu SPODaSK, políciu a rodičov detí a vykoná okamžité opatrenia na ochranu ostatných detí a mladých dospelých premiestnením do takého typu zariadenia, v ktorom mu je poskytnutá špecializovaná odborná pomoc.

SPÁCHANIE TRESTNÉHO ČINU:

Za rizikovú situáciu je považovaná situácia, kedy je zistené podozrenie na spáchanie trestného činu dieťaťom alebo mladým dospelým, alebo bol tento trestný čin spáchaný na dieťati (napr. krádež, sexuálne zneužívanie, prechovávanie omamných látok, telesné a psychické týranie a podobne) v zmysle platného Trestného zákona. V prípade takéhoto zistenia centrum zabezpečuje podľa potreby krízovú intervenciu obeti trestného činu. Rozhodujúcimi pre jej poskytnutie sú faktory - akútnosť, závažnosť činu, vek dieťaťa a jeho rozumová vyspelosť, psychický stav dieťaťa. Krízová intervencia je realizovaná vychovávateľom alebo psychológom centra. Súčasne je zo strany zamestnanca, ktorý sa o výskyte rizikovej udalosti dozvedel, bezodkladne upovedomená riaditeľka a sociálny pracovník. Výskyt udalosti je oznámený najbližšiemu útvaru policajného zboru a príslušnému orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Následne centrum postupuje na základe ich odporúčaní.

POŽÍVANIE ALKOHOLU A INEJ NÁVYKOVEJ LÁTKY:

V prípadoch, kedy je u dieťaťa alebo mladého dospelého zistené požitie alkoholu alebo inej návykovej alebo psychotropnej látky, centrum prostredníctvom vychovávateľa alebo iného odborného zamestnanca posúdi stav dieťaťa alebo mladého dospelého a v prípade akútnosti poskytne prvú pomoc alebo privolá rýchlu zdravotnú pomoc. V prípade hospitalizácie vychovávateľ bezodkladne informuje o skutočnosti riaditeľa centra. Ak ide o podozrenie z požitia alkoholu alebo omamných látok vychovávateľ uskutoční kontrolu požitia prostredníctvom testera na zistenie alkoholu v dychu alebo prostredníctvom jednorazového testu na zistenie prítomnosti omamnej látky v moči. V prípade odmietnutia testu sa stav dieťaťa alebo mladého dospelého klasifikuje ako pozitívny. Vychovávateľ následne vyhotoví písomný záznam z vykonaného testu za prítomnosti ďalšieho svedka a bezodkladne upovedomí riaditeľa a sociálneho pracovníka centra o tejto udalosti.

INFEKČNÉ OCHORENIA

Pri zistení akútneho infekčného ochorenia u dieťaťa alebo mladého dospelého (napr. hepatitída, salmonelóza, svrab, varicella a iné infekčné ochorenia,…) centrum zabezpečí okamžité lekárske ošetrenie postihnutej osobe. Následne postupuje podľa odporúčaní ošetrujúceho lekára, zabezpečí izoláciu postihnutej osoby a realizuje opatrenia podľa pokynov príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

ÚRAZ:

V prípade úrazu dieťaťa, službukonajúci vychovávateľ poskytne dieťaťu prvú pomoc, podľa potreby privolá službu rýchlej zdravotnej pomoci. Následne postupuje podľa pokynu zdravotníckeho personálu, v prípade potreby hospitalizácie sprevádza dieťa do príslušného nemocničného zariadenia. O úraze a priebehu jeho riešenia bezodkladne informuje riaditeľa a sociálneho pracovníka centra.

USMRTENIE, ZABITIE A ÚMRTIE OSOBY UMIESTNENEJ V CENTRE:

1. službukonajúci vychovávateľ telefonicky informuje neodkladne o vzniknutej mimoriadnej udalosti riaditeľku centra.
2. riaditeľka centra následne obratom informuje o vzniknutej mimoriadnej udalosti sociálnu pracovníčku, ktorej je pridelená samostatná skupina, kde mimoriadna udalosť vznikla.
3. sociálna pracovníčka prichádza do centra bezprostredne po obdržaní informácie o vzniku mimoriadnej udalosti, informuje e-mailom príslušné orgány – príslušnú prokuratúru, políciu, súd, ktorý vydal rozhodnutie, Ústredie PSVaR, príslušný orgán SPODaSK a rodičov dieťaťa.
4. riaditeľka, sociálna pracovníčka a službukonajúci vychovávateľ zostávajú na mieste vzniku mimoriadnej udalosti a plnia pokyny orgánov činných v trestnom konaní.

INÁ UDALOSŤ, KTORÁ SVOJOU POVAHOU MÔŽE VZBUDIŤ ŠIROKÝ OHLAS VEREJNOSTI:

1. vychovávateľ, ktorý nadobudne dojem, že situácia, ktorá v samostatnej skupine vznikla má charakter mimoriadnej udalosti, ktorá by svojou povahou mohla vzbudiť široký ohlas verejnosti, nahlási písomne (e-mailom) túto skutočnosť riaditeľke centra, kde podrobne opíše vzniknutú situáciu a žiada o vykonanie opatrenia za účelom odstránenia dôsledkov mimoriadnej udalosti.
2. ak riaditeľka a odborný tím posúdia túto mimoriadnu situáciu ako závažnú, zašlú neodkladne informáciu na Ústredie PSVaR aj s prijatými opatreniami riešenia mimoriadnej situácie.

HARMONOGRAM CENTRA POČAS DNÍ, KEĎ MAJÚ DETI ŠKOLSKÉ POVINNOSTI:

06.00 – 07.00	Ranné vstávanie, ranná hygiena, raňajky, upratanie izby
07.00 – 07.30	Odchod detí do školy / k lekárovi - v sprievode pomocnej vychovávateľky
12.00 – 14.00	Postupný príchod detí zo škôl - voľný čas detí na dvore, v izbe, TV, rozhovory s vychovávateľkou, oddych a podobne
14.00 – 16.00	Príprava detí do školy (spoločná alebo individuálna), účasť detí na krúžkoch – zabezpečuje vychovávateľ /vychovávatelia
16.00 - 18.00	Záujmová a rekreačná činnosť (spoločné alebo individuálne aktivity detí) Príprava detí do školy Príprava večere
18.00 - 19.00	Spoločné stolovanie + rozhovory
19.00 – 21.00	Voľný program – domáce práce, individuálne rozhovory s deťmi , sledovanie TV, počúvanie hudby, pobyt na dvore, vychádzka do blízkeho okolia v letných mesiacoch

	(deti do 8 rokov hygiena + večierka do 20. 00 hod. alebo podľa potrieb dieťaťa)
21.00 – 22.00	Hygiena a postupné ukladanie detí na spánok

HARMONOGRAM CENTRA POČAS SOBOTY A NEDELE :

08.00 – 09.00	Ranné vstávanie, ranná hygiena, raňajky, upratanie izby
09.00 – 12.00	Sobota – spoločné upratovanie , spoločné nákupy v meste, spoločná príprava obeda Nedeľa - návšteva bohoslužieb, sledovanie TV, voľný čas. Počas týchto hodín individuálna príprava do školy. Spoločná príprava obeda.
12.00 – 13.00	Spoločný obed + rozhovory
13.00 – 14.00	Menšie deti oddychujú, spia, sledujú rozprávky. Staršie deti majú individuálny program.
14.00 - 18.00	Voľno časové aktivity detí, vychádzky detí, spoločné vychádzky, športové aktivity na ihrisku, v prípade nepriaznivého počasia záujmová činnosť, sledovanie televízie, spoločenské hry, rozhovory s deťmi
18.00 - 19.00	Spoločná večera - umývanie riadu, upratovanie kuchyne – KOMUNITA
19.00 – 21.00	Rozhovory s deťmi, sledovanie TV, počúvanie hudby, pobyt na dvore, vychádzka do blízkeho okolia v letných mesiacoch (deti do 8 rokov hygiena + večierka do 20. 00 hod. alebo podľa potrieb dieťaťa)
21.00 – 22.00	Postupné ukladanie detí na spánok

Aktualizovala: PhDr. Zuzana Novotná, riaditeľka Centra pre deti a rodiny

V Topoľčanoch, dňa 31.03.2026